

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Srovnání kultu osobnosti Mao Zedonga a Xi Jinpinga,
zobrazených ve vybraných vizuálních médiích

Comparison of the Personality Cult of Mao Zedong and Xi
Jinping Pictured in the Selected Visual Media

OLOMOUC 2018 Kateřina Konečná

vedoucí diplomové práce: Mgr. Ondřej Kučera, Ph.D.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval/a samostatně a uvedl/a veškeré použité prameny a literaturu.

Olomouc, 16.5.2018

Podpis:.....

Anotace

Tato diplomová práce si klade za cíl srovnat základní rysy kultu osobnosti, který se utvořil kolem jednoho z nejvýznamnějších vůdců v dějinách Čínské lidové republiky – Mao Zedonga s rysy kultu osobnosti současné hlavy této země – prezidenta Xi Jinpinga. Pomocí 41 vybraných propagandistických plakátů, fotek uveřejněných v novinách a poštovních známek se pokusím najít souvislosti či odlišnosti těchto dvou kultů osobnosti.

Celkový počet stran této práce je 73, avšak počet stran samotného výzkumu (tj. od úvodu po závěr) je 53. Na těchto stranách je pak použito 77 139 znaků včetně mezer. Celkový počet znaků (bez vloženého zadání diplomové práce) je 95 805.

Počet literárních titulů je 19, dále bylo použito 33 internetových zdrojů z Evropy a Spojených států amerických a 13 internetových zdrojů z Čínské lidové republiky.

Klíčová slova

propaganda, kult osobnosti, Mao Zedong, Xi Jinping, Čínská lidová republika, plakát, korupce, byrokracie

Poděkování

Chtěla bych poděkovat doktoru Ondřeji Kučerovi za odborné vedení mé diplomové bakalářské práce, za jeho cenné rady a postřehy a za poskytnutí důležitých materiálů, bez kterých by se tato práce neobešla.

Také bych chtěla poděkovat Marien van der Heijdena z webových stránek chinese posters.net za rychlé a kladné zodpovězení mých dotazů týkajících se čínských propagandistických plakátů.

Obsah

Seznam obrázků.....	7
Seznam zkratk.....	9
Ediční poznámka.....	10
Úvod.....	12
1 Kult osobnosti.....	14
2 Ministerstvo propagandy Čínské lidové republiky.....	14
2.1 Struktura.....	15
3 Mao Zedong.....	16
3.1 Maoismus.....	18
4 Xi Jinping.....	18
4.1 Myšlenky Xi Jinpinga.....	20
5 Portrét.....	22
5.1 Mao Zedong.....	22
5.2 Xi Jinping.....	24
5.3 Portréty v domácnostech.....	27
6 Mládí.....	29
7 Přítel lidu.....	31
8 Korupce a byrokracie.....	33
9 Armáda.....	38
10 Návštěva továrny.....	40
11 Zdravotnictví.....	42
12 Národnostní menšiny.....	44
13 Mládež.....	47
14 Vydaná díla.....	49
15 Maovy myšlenky a Čínský sen.....	52
16 Pravá ruka.....	55

16.1	Jiang Qing.....	55
16.2	Peng Liyuan.....	56
17	Lei Feng	57
18	Obraz na zahraničních poštovních známkách.....	60
	Závěr	63
	Resumé v anglickém jazyce.....	66
	Prameny	67
	Seznam literatury	67
	Internetové zdroje	68
	Evropa a USA	68
	Čína.....	72

Seznam obrázků

Obrázek 1 Portrét Mao Zedonga na náměstí Tian'anmen v Pekingu.....	22
Obrázek 2 Portrét Mao Zedonga (vpravo) v roce 1949	23
Obrázek 3 Titulní strany novin 人民日报 mezi lety 1977-2012	25
Obrázek 4 Portrét prezidenta Xi Jinpinga na titulní straně novin 人民日报 v roce 2017	26
Obrázek 5 Původní fotografie Xi Jinpinga a jeho upravená verze	26
Obrázek 6 Xi Jinping (vlevo) a Mao Zedong (vpravo) v Šanghaji 2017	27
Obrázek 7 《毛主席给我们的幸福生活》1954	28
Obrázek 8 Lidé umisťují portrét Xi Jinpinga na zeď 2017.....	29
Obrázek 9 《毛主席去安源》1968.....	30
Obrázek 10 Xi Jinping v Ningde	31
Obrázek 11 Fotografie Xi Jinpinga v Ningde 1989	31
Obrázek 12 《延安儿女心向毛主席》1974.....	32
Obrázek 13 Xi Jinping v okrese Zhengding	33
Obrázek 14 Fotografie Xi Jinpinga z roku 1983.....	33
Obrázek 15 《和贪污分子作坚决斗争》1952.....	34
Obrázek 16 《打老虎》	35
Obrázek 17 《反对：形式主义，官僚主义，享乐主义，奢靡之风》2013.....	36
Obrázek 18 《贯彻廉政准则推进廉政建设》2013.....	37
Obrázek 19 《军爱民，民拥军，军民亲如一家》1957.....	39
Obrázek 20 《听党指挥能打胜仗作风优良》2013.....	40
Obrázek 21 《光辉的道路，灿烂的前程》1976.....	41
Obrázek 22 Xi Jinping v továrně v Shandongu 2017	42
Obrázek 23 《面向农村为五亿农民服务》1965.....	43
Obrázek 24 《没有全民健康，就没有全面小康》2016.....	44
Obrázek 25 《民族大团结万岁》1960.....	45
Obrázek 26 Xi Jinping vede zástupce čínských národnostních menšin	46
Obrázek 27 Xi Jinping během návštěvy Dublinu v roce 2012	47
Obrázek 28 《毛主席爱儿童》1960.....	48
Obrázek 29 Xi Jinping se studenty Pekingské univerzity.....	49

Obrázek 30 《毛主席万岁! 万万岁!》1970	50
Obrázek 31 Thajská žena si prohlíží knihu Xi Jinpinga 2018	51
Obrázek 32 Mobilní aplikace 学习中国.....	52
Obrázek 33 《伟大的马克思主义列宁注意毛泽东思想万岁》1971.....	53
Obrázek 34 《马克思列宁主义，毛泽东思想一定不能丢，丢了就丧失根本。》 2012	54
Obrázek 35 《中国梦：国家富强，民族振兴，人民幸福》2013.....	55
Obrázek 36 《战无不胜的毛泽东思想照亮了革命艺术舞台!》1969.....	56
Obrázek 37 Xi Jinping a Peng Liyuan 2012	57
Obrázek 38 《学习雷锋好榜样-努力学习马列主义毛泽东思想》	58
Obrázek 39 《学习雷锋，奉献他人，提升自己，做志愿者，积德行善》2013...	59
Obrázek 40 Lei Feng (vlevo) a Xi Jinping (vpravo) v ulicích Šanghaje 2017	60
Obrázek 41 Liberijské poštovní známky *World Leaders* 2014	61

Seznam zkratk

1. ČLOA – Čínská lidově osvobozenecá armáda
2. ČLR – Čínská lidová republika
3. GMD – Guomindang
4. KSČ – Komunistická strana Číny

Ediční poznámka

Text v čínských znacích, který jsem přepsala z plakátů, je pro ucelenost této práce uveden v jejich zjednodušené podobě. Pro přepis do latinky uplatňuji pinyin. Výjimkami jsou některé již zažitě počeštěné výrazy (během transkripce údajů v použité literatuře jsem však použila pinyin). Názvy osob jsem rovněž přepsala do pinyinu – pokud u nás ovšem není již zažitý počeštěný výraz, v závorce však uvádím jméno i ve zjednodušených znacích. Rovněž bych chtěla dodat, že pokud se ve své práci zmiňuji o Číně, je tím myšlena Čínská lidová republika.

Úvod

Již od založení Čínské lidové republiky¹ v roce 1949 používala Komunistická strana Číny² umění propagandy jako nástroj k posílení své moci. Během prvních let po vzniku ČLR hrály propagandistické plakáty důležitou roli při tvoření kultu osobnosti kolem Mao Zedonga. Jak uvádí Lavička – plakáty se díky své nenáročné výrobě a nízkým nákladům mohly snadno masově rozšířit do všech koutů Číny. Inspirace k nim měla vycházet z obyčejných lidí, pro které byly plakáty současně určeny (Lavička 2018, s. 13).

Pro lepší pochopení problematiky je dobré si hned na úvod vymežit rozdíly mezi pojmy „propagace“ a „propaganda“. Akademický slovník cizích slov chápe propagaci jako „*veřejné uvádění ve známost, propagování: p. umění, sportu; p. knihami, plakáty*“ (Kraus, Petráčková a kol. 1995, s. 625). Zároveň pak propagandu popisuje jako „*veřejné šíření, často demagogické prosazování, doporučování nějakých myšlenek, názorů ap. s cílem získat dlouhodobě přívržence*“ (Kraus, Petráčková a kol. 1995, tamtéž). Josef Ftorek pak propagandu charakterizuje jako „*manipulaci médií s cílem dosažení společenské kontroly (zejména v politickém kontextu, kdy je spojována s úsilím politických hnutí, organizací a vlád)*“ (Ftorek 2010, s. 17).

Dnešní umění propagandy si primárně klade za cíl získat podporu široké veřejnosti pro prezidenta Xi Jinpinga a jeho kampaň za Čínský sen (中国梦). Jak uvádí Kuhn: Čínský sen, zpopularizovaný prezidentem Xi již v roce 2012, je koncept, který sdílí spoustu materialistických složek „amerického snu“³, ale současně – a to je důležitější – zdůrazňuje oživení Číny jako bohatého a mocného národa (Kuhn 2013). Od pádu poslední čínské dynastie Qing v roce 1911 snili čínští vůdci o obnovení předešlé slávy čínského národa. Čínský sen má být přispěním prezidenta Xi Jinpinga k přiblížení se k tomuto cíli. Čínský sen je dále podle Kuhna rozdělen na čtyři části: silná Čína (ekonomicky, politicky, diplomaticky, vojensky, vědecky); civilizovaná Čína (rovnost a spravedlnost, bohatá kultura, morální zásady); harmonická Čína (přátelství mezi sociálními třídami); krásná Čína (zdravé prostředí, nízké znečištění). Uskutečnit tyto cíle by se mělo podařit do roku 2049 – 100. výročí založení ČLR (Kuhn 2013).

¹ Dále jen ČLR.

² Dále jen KSC.

³ Víra či jev rozšířený ve Spojených státech amerických, podle kterého může každý – především za pomoci tvrdé práce – dosáhnout lepšího společenského postavení a bohatství (Adams 1931, s. 404).

Poté, co v roce 2012 přednesl Xi Jinping ve své řeči tento koncept, začaly se výtvořeny propagandy objevovat ve městech napříč celou Čínou.

Tato práce si klade za cíl prokoumat propagandistické kampaně dvou zmiňovaných čínských lídrů, porovnat je a vyvodit z nich závěry, zda se zrod jejich kultů osobnosti v něčem podobal či se tvořily rozdílně. Poslouží k tomu materiály vybrané z dobových propagandistických plakátů, novinových příspěvků a další vizuální příspěvky sloužící k šíření jejich vlivu.

Vybrané materiály budou pro větší přehlednost rozděleny do několika kategorií podle témat, které mají zobrazovat. Na začátku však bude třeba seznámit se se základními pojmy, kterými se tato práce zabývá. Stěžejním termínem je kult osobnosti, o kterém se zmíním hned na začátku. Také je pro lepší pochopení fungování čínské propagandy užitečné popsat systém, kterým se propaganda v Číně šíří a kde vzniká. Tomu se bude věnovat kapitola o funkci Ministerstva propagandy ČLR. Další důležité kapitoly se pak budou zabývat životy Mao Zedonga a Xi Jinpinga, aby bylo snazší pochopit, jaké události je utvářely a jak jim pomohly dostat se až do čela vedení tak obrovské země jakou Čína je.

1 Kult osobnosti

Většina odborných prací na téma kult osobnosti více či méně vychází z klasifikace „authority“ rozvinuté sociologem Maxem Weberem (1864-1920). Podle autorů Lu a Sobolevové (2014: s. 4) bývá poukazováno na to, že by vůdci 20. století, kteří kolem sebe kult osobnosti utvořili, mohli ztělesňovat to, co Weber charakterizoval jako charismatickou autoritu. Podle Webera si „*nositel charisma zvolí poslání, kterého je hoden a požaduje poslušnost a následování na základě svého poslání. Avšak jeho nárok na charisma ztroskotá, pokud toto poslání není uznáno těmi, kterým má být určeno. Pokud jimi uznán je, stává se jejich ‚pánem‘...avšak své právo nečerpá z jejich vůle, ba naopak. Je povinností těch, kterým je jeho poslání určeno, aby jej uznali jako charizmatického způsobilého vůdce.*“ (Gerth 1946, s. 246-247).

Pojem „kult osobnosti“ se do povědomí širší veřejnosti dostal po projevu Nikity Sergejeviče Chruščova na XX. sjezdu Komunistické strany Sovětského svazu v roce 1956. V tomto projevu veřejně odsoudil Stalinův „kul't lichnosti“⁴, který byl podle něj anti-marxistický. „*(...) Soudruzi, pokud bychom se dnes ostře ohradili proti kultu osobnosti, který byl tak rozšířen za Stalinova života a pokud bychom mluvili o řadě negativních jevů vyvolaných tímto kultem, který je tak nepřátelský vůči marxismu-leninismu, mnoho lidí by se mohlo ptát: ‚Jak je to možné? Stalin byl hlavou naší země 30 let a za jeho života jsme nabyli mnoha vítězství.‘ (...) Já se domnívám, že takovéto otázky mohou vyvstat jen z úst zaslepených lidí, beznadějně zhyponotizovaných kultem osobnosti...*“ (Khrushchev 1956). Od té doby se tento pojem používá spíše v negativním slova smyslu ve spojitosti s porušováním lidských práv za dob Stalina či Adolfa Hitlera.

2 Ministerstvo propagandy Čínské lidové republiky

Rozhodující roli v propagandě myšlenek KSCĀ i myšlenek jejího samotného vůdce má Ministerstvo propagandy ČLR – čínsky 中共中央宣传部 či zkráceně 中宣部.

Čínští komunisté se poučili ze svého výzkumu propagandistických metod Sovětů, nacistů a dalších totalitních režimů, ale rovněž čerpali ze zkušeností císařské vlády. Vzorem se pro čínskou propagandu stal sovětský „agitprop“ (z ruského агитпроп –

⁴ Kult osobnosti.

agitace a propaganda) neboli Ministerstvo pro agitaci a propagandu, které mělo za cíl indoktrinaci a masovou mobilizaci (Shambaugh 2007, s. 26).

2.1 Struktura

Čínský systém propagandy (宣传系统) je rozsáhlé byrokratické zřízení, zasahující prakticky do každého média zabývajícího se šířením informací. „Podle jedné publikace KSCŽ zahrnuje rozsah dohledu propagandy: noviny, rozhlasové a televizní vysílání, vydavatelství, časopisy a ostatní zpravodajství a média; dále univerzity, střední a základní školy a další vzdělávací instituce, hudební společnosti, divadelní společnosti, filmová studia, divadla, kluby, atd., literární a umělecké společnosti, zábavní parky, knihovny, exhibiční haly, muzea a další kulturní a památková zařízení“ (Shambaugh 2007, s. 27-28). V této práci se však věnuji jen vybraným okruhům, které pod dohled propagandy spadají – konkrétně tedy propagandistickým plakátům, novinovým a internetovým článkům a v jedné kapitole také poštovním známkám.

Struktura čínského systému propagandy sleduje model podobný ostatním čínským byrokratickým systémům. Na vrcholu systému se nachází nejvyšší představitel, který je zodpovědný za dohled nad všemi propagandistickými a ideologickými díly, jak mezinárodním, tak domácím. Tento představitel musí být členem Politbyra Ústředního výboru Komunistické strany Číny (中国共产党中央政治局). Současně se o činnost ministerstva zajímá také generální sekretář KSCŽ (Brady 2008, s. 9-10).

Dalším stupněm v systému propagandy KSCŽ je Ústřední správa pro řízení propagandy a ideologické činnosti (中央宣传思想工作领导小组) a Ústřední vedení pro zahraniční propagandu (中央对外宣传领导小组). Obě části jsou tvořeny hrstkou vedoucích postav z KSCŽ. Tyto skupiny jsou součástí centrální, provinční, městské i distriktní vlády (Brady 2008, s. 10).

Jak dále Brady (2008, s. 10) popisuje, v pořadí třetím v řetězci administrace kontroly propagandy a ideologické činnosti je Ústřední sekretariát KSCŽ (中央书记处). Ten je centrem koordinace celého systému, který ulehčuje spojení mezi jednotlivými organizacemi zainteresovanými v propagandě a ideologické činnosti.

3 Mao Zedong

Mao Zedong (毛泽东) či Velký kormidelník (伟大舵手), jak se Maovi také přezdívá, se narodil 26. prosince roku 1893 ve vesnici Shaoshan v provincii Hunan (Schram 1966, s. 19).

Zásadním obdobím, které Mao Zedonga – jako ostatně celou řadu dalších studentů a intelektuálů – radikalizovalo, bylo intelektuální hnutí známé jako Hnutí za novou kulturu (新文化运动) mezi lety 1915-1919 (Meisner 2007, s. 5). Klíčovou postavou tohoto hnutí se stal intelektuál a později jeden ze zakladatelů Komunistické strany Číny – Chen Duxiu (陈独秀). Ten v roce 1915 založil pro hnutí důležitý časopis *Nové mláďi* (新青年). Poselství tohoto časopisu promlouvalo ke studentům Maovy generace a zakládalo se na popírání tradičních konfuciánských hodnot, které podle něj brzdily rozvoj Číny (Fairbank 1998, s. 446). Mao Zedongův první příspěvek vyšel v dubnu 1917 právě v časopisu *Nové mláďi* (Gao 2009, s. 228).

Po založení KSČ v roce 1921 byl Mao Zedong jedním z prvních členů. Získal důležitou stranickou funkci ve své rodné provincii Hunan, kde měl za úkol organizovat odbory a aktivistické skupiny (Karl 2010, s. 22). Později se během první sjednocené fronty armády KSČ a armády nacionalistické strany Guomindang (国民党)⁵, která měla za úkol sjednotit Čínu, aktivně zapojoval do mobilizace rolníků, které považoval za hybnou sílu revoluce (Gao 2009, s. 228).

Po rozkolu s velitelem GMD – Čankajškem (蒋介石) v roce 1927, byl Mao Zedong nucen organizovat rolnická povstání, která však končila neúspěchem, a proto se musel nakonec stáhnout do sousední provincie Jiangxi (Gao 2009, s. 229).

Další zásadní událostí pro Mao Zedonga byl tzv. Dlouhý pochod (长征) datovaný mezi lety 1934-1935. Jednalo se o ústup komunistické armády před armádou GMD. I přes těžké ztráty Mao dovedl Rudou armádu do Yan'anu v provincii Shaanxi. Během této dvanáct tisíc kilometrů dlouhé cesty si Mao Zedong získal respekt svých spolubojovníků a dostal se až do vedení samotné KSČ (Gao 2009, s. 217-219).

⁵ Dále jen GMD.

Když se po kapitulaci v roce 1945 stáhli Japonci z území Číny (jehož značnou část od roku 1937 okupovali), vypukla občanská válka mezi KSCĚ a GMD naplno. I přes počáteční potíže dokázali komunisté v čele s Mao Zedongem nad nacionalisty zvítězit a vytlačili je až na Taiwan (Fairbank 1998, s. 552-563).

Datem 1. října 1949 se započala éra vlády Mao Zedonga, protože v tento den vyhlásil založení Čínské lidové republiky. Proto je Mao vnímán jako symbol ČLR, protože stál v čele – alespoň podle své propagandy – jejího zrodu.

Ve snaze revitalizovat čínskou ekonomiku a odtrhnout se od sovětského modelu komunismu, o kterém Mao věřil, že není vhodný pro převážně zemědělskou Čínu, zahájil v roce 1958 nový ekonomický program zvaný Velký skok (大跃进). Maův program podporoval kolektivní zemědělství organizované v komunách. Cílem bylo zvýšit výkon ve všech směrech prostřednictvím programu přizpůsobeného jedinečné čínské hospodářské a sociální struktuře. Kvůli špatné organizaci, nerealistickému plánování, nepříznivé úrodě a nedostatečné komunikaci s venkovskými oblastmi však došlo k rozsáhlému hladomoru a drastickému poklesu výroby (Fairbank 1998, s. 609-611). Důsledkem neúmyslného selhání programu byl úpadek Maovy popularity. Mao proto přenechal vedení strany jinému členovi KSCĚ, jímž byl Liu Shaoqi (刘少奇). Sám Mao, přesto že se stáhl na nějaký čas do pozadí, zůstal i nadále důležitým členem strany (Olson 1998, s. 126).

Z části jako snaha, jak získat svou moc zpět, z části jako způsob, jak obnovit revolučního ducha, zahájil Mao v roce 1966 Velkou proletářskou kulturní revoluci (无产阶级文化大革命无产阶级文化大革命), jejíž následky trvaly až do roku 1978 (Olson 1998, s. 126-127).

Mao Zedong byl ženatý celkem čtyřikrát a z těchto manželství vzešlo deset potomků, avšak mnoho z nich v dětství zemřelo nebo se ztratilo (Lary 2015, s. 261). Jeho čtvrtá žena Jiang Qing (江青), které se budu ve své práci věnovat později, se během Kulturní revoluce výrazně zasloužila o propagaci kultu osobnosti svého muže.

Velký kormidelník zemřel 9. září 1976 ve věku 81 let (Fairbank 1998, s. 660).

3.1 Maoismus

V Číně znám také jako „myšlenky Mao Zedonga“ – z čínštiny 毛泽东思想 představuje maoismus novou politickou teorií prosazovanou v ČLR od 40. let 20. století. Jedná se v podstatě o počínštnou (neboli sinizovanou) ideologii marxismu-leninismu. Jak uvádí Gao, podmětem teorie Mao Zedongovy myšlenky se stalo hnutí rolníků z Hunanu ve 20. letech, kde Mao objevoval revoluční potenciál chudých farmářů. Mao sdílel mnoho komunistických myšlenek týkajících se třídního boje diktatury proletariátu. Odmítl však teorii marxismu-leninismu založenou na revoluci dělníků z města. Místo toho označil jako hlavní revoluční sílu rolnictvo a zdůrazňoval, že prvním krokem k čínské revoluci musí být pozemková reforma a tvorba základů na venkově. Mao poukázal na to, že naléhavým úkolem čínských komunistů bylo bojovat se statkáři – coby vlastníky pozemků, dále také s imperialismem a buržoazními obchodníky. Také zdůrazňoval, že násilný boj s těmito živly byl jedinou možností pro čínskou revoluci (Gao 2009, s. 230). Dominantní pozice Mao a Mao Zedongových myšlenek byla poprvé potvrzena během Dlouhého pochodu a následně stvrzena v Yan'anu Hnutím za nápravu (延安整风运动) v roce 1943 (tamtéž, s. 231).

4 Xi Jinping

Xi Jinping (习近平) se narodil v Pekingu 1. června 1953. Jeho otec byl v té době hlavou Centrálního oddělení propagandy ČLR a zástupcem ministra kultury a vzdělání. Xi tedy již od mala vyrůstal v čínské vyšší společnosti a své rodinné vztahy mohl použít pro usnadnění své kariéry v politice (Callahan 2013, s. 67).

V roce 1966 dal Mao Zedong do pohybu Kulturní revoluci a všechno formální vzdělání bylo pozastaveno. Xi Jinping – v té době student střední školy – byl poslán do odlehlé vesnice, kde měl strávit příštích 7 let. Během těchto let dospěl Xi fyzicky i psychicky. Když přijel, považoval se za slabého, ale vyrostl z něj silný a soucitný muž, který si vytvořil dobré vztahy s ostatními pracovníky z vesnice. Ačkoliv Kulturní revoluce nepřinesla mnoho dobrého, Xi Jinping z ní vyšel se smyslem pro idealismus a pragmatismus (Xi Jinping Biography 2018).

V roce 1974 byl Xi Jinping přijat do KSČ. V následujícím roce začal studovat chemické inženýrství na pekingské univerzitě Qinghua. Mezi lety 1979 až 1982 sloužil Xi v Ústředním armádním velení, kde získal cenné vojenské zkušenosti (Albert 2018).

V té době se také oženil se svou první ženou – dcerou čínského velvyslance ve Velké Británii. Manželství však po několika letech skončilo rozvodem (Xi Jinping Biography 2018).

Od roku 1983 do roku 2007 sloužil Xi Jinping ve vedoucích pozicích ve čtyřech provinciích, počínaje provincií Hebei. Nějakou dobu působil také ve Spojených státech, kde se vzdělával v oblastech zemědělství a turismu. Po svém návratu se stal místostarostou Xiamenu v provincii Fujian (Albert 2018), kde se také v roce 1987 oženil se zpěvačkou Peng Liyuan (彭丽媛), která rovněž působila v Čínské lidové osvobozené armádě. Manželé mají jednu dceru Xi Mingze (习明泽), která pod pseudonymem studovala na Harvardské univerzitě (Xi Jinping Biography 2018).

V následujících dekadách Xi Jinpingova kariéra stoupala, zastával post guvernéra provincie Fujian, poté provincie Zhejiang a nakonec se v roce 2007 usadil v Šanghaji coby stranický tajemník. Ze své funkce prosazoval stabilitu a obnovu finanční image města, která předtím utrpěla skandálem v městském důchodovém fondu. Po dalších úspěších se propracoval až do stálého výboru Politbyra. V roce 2008 se Xi dostal do ještě většího povědomí obyvatel, když byl zvolen viceprezidentem ČLR a byl pověřen přípravou letních olympijských her v Pekingu (Albert 2018).

V listopadu 2012 byl zvolen generálním tajemníkem Ústředního výboru KSC a předsedou Ústřední vojenské komise (Albert 2018). Ve svém prvním projevu coby tajemník porušil dosavadní tradici a zněl jako politik ze západu, když hovořil o aspiracích obyčejného člověka a požadoval lepší vzdělání, stabilní pracovní místa, vyšší příjmy, spolehlivější záchranou síť důchodové a zdravotní péče a také požadoval lepší životní i environmentální podmínky. Také slíbil skoncovat s korupcí vlády. Svou vizi lepšího národa označil jako „Čínský sen“ (Xi Jinping Biography 2018).

14. března 2013 se Xi Jinping stal prezidentem ČLR. Ve svém prvním prezidentském projevu slíbil, že bude bojovat za velké obnovení čínského národa a za významnější postavení Číny v rámci celého světa (Xi Jinping Biography 2018).

V říjnu 2017 během schůzky 19. národního kongresu KSC hlasovali delegáti pro přidání „Xi Jinpingovy myšlenky pro novou éru socialismu s čínskou charakteristikou“ do ústavy strany. Tento dodatek měl straně sloužit jako hlavní princip pro krok vpřed, přičemž Xi Jinpingova vize měla Číně připravit v následujících letech

cestu pro celosvětové vedoucí postavení (Profile: China's President Xi Jinping 2018). Navíc, jak Albert (2018) dodává, úprava ústavy posílila postavení prezidenta Xi Jinpinga a mohl se tak vyrovnat bývalým prezidentům Mao Zedongovi a Deng Xiaopingovi (邓小平).

Koncem února 2018 navrhl Ústřední výbor KSC zrušení limitu dvou volebních období pro prezidenta a viceprezidenta Číny, což by mohlo potenciálně vést k vládě Xi Jinpinga na neomezenou dobu. Národní lidový kongres formálně hlasoval o potvrzení změny ústavy krátce předtím, než bylo potvrzeno Xi Jinpingovo druhé pětileté volební období (Albert 2018).

4.1 Myšlenky Xi Jinpinga

„Xi Jinpingovy myšlenky o socialismu s čínskými rysy pro novou éru“ (习近平新时代中国特色社会主义思想), zkráceně myšlenky Xi Jinpinga (习近平思想), je politická teorie vytvořená prezidentem Xi Jinpingem. První oficiální zmínka tohoto termínu zazněla během 19. národního sjezdu KSC, kde se po jednomyslné podpoře stala oficiální politickou a vojenskou ideologií KSC a byla rovněž zapsána do Ústavy ČLR (Peters 2017).

Ústava Číny byla v minulosti upravována několikrát. Oficiálně byla přijatá na 2. národním sjezdu v roce 1954. Na 7. sjezdu KSC v roce 1958 byla jako oficiální stranická ideologie přijata teorie Mao Zedongových myšlenek. V roce 1982 byla během 12. sjezdu KSC poupravena podle Čtyř stěžejních principů (四项基本原则) tehdejšího faktického vůdce Deng Xiaopinga (Ying 2017). Proto se v souvislosti s přidáním myšlenek Xi Jinpinga do čínské ústavy v zahraničních médiích často hovoří o prezidentovi Xi jako o nejmocnějším muži od dob Mao Zedonga⁶.

Projekt, který myšlenky Xi Jinpinga zahrnují, představuje dlouhodobý dvoustupňový plán rozvoje. První fáze v letech 2020-2035 se má věnovat realizaci socialistické modernizace včetně dosažení iniciativy Novodobé hedvábné stezky (čínsky: 一带一路, anglicky: One belt One road). Druhá fáze od roku 2035 do roku

⁶ Viz PHILLIPS, Tom. Xi Jinping becomes most powerful leader since Mao with China's change to constitution. *The Guardian* [online]. 24.10.2017 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2017/oct/24/xi-jinping-mao-thought-on-socialism-china-constitution> a CAMPBELL, Charlie. Xi Jinping Becomes China's Most Powerful Leader Since Mao Zedong. *Time* [online]. 24.10.2017 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <http://time.com/4994618/xi-jinping-china-19th-congress-ccp-mao-zedong-constitution/>.

2050 si klade za cíl rozvinout Čínu do moderní socialistické země, která je prosperující, silná, demokratická, kulturně pokročilá, harmonická a krásná (Liu 2017).

5 Portrét

Jedním ze základních předpokladů pro úspěšnou politickou kampaň je mít vlastní portrét, který se rovněž stane symbolem celého politického hnutí.

5.1 Mao Zedong

Snad každý, kdo navštívil Čínu, se musel setkat s podobiznou Mao Zedonga, která ostatně do dnešní doby visí na náměstí Tian'anmen (天安门) v Pekingu. Již skoro 69 let se tento obraz každý rok musí vyměnit za nový. Protože je obraz v podstatě nechráněn, působí na něj mnoho nepříznivých vlivů počasí a také skoro neustále přítomný smog. Kdo je autorem tohoto portrétu se přesně neví, tato informace je vedením utajována. V rozhovoru pro deník LA Times sdělil historik umění z univerzity v Chicago Wu Hung, že *„tento portrét není jen malba, ale ztělesňuje Maa samotného. Lidé jej měli uctívat, a tak z něj odebrali všechny stopy po člověku a umělci pryč. Nikdo se nemůže ptát na autora obrazu. Prostě se jen magicky objevil“* (Ni 2006).

Obrázek 1 Portrét Mao Zedonga na náměstí Tian'anmen v Pekingu

AUTOR NEUVEDEN. Wikimedia Commons [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Chairman_Mao.jpg

Známí jsou však umělci, kteří portrét každý rok znovu obnovují. Neznámějším z nich je Wang Guodong (王国栋). Na obraze pracoval každý rok a to od roku 1964 do jeho odchodu do důchodu v roce 1976. V ten stejný rok Mao Zedong zemřel a na jeden rok tak byl obraz v době smutku vyměněn za uctivější černobílou fotografii. Wang na otázku, zda by si chtěl za Maův portrét připsat zásluhy, odpověděl, že *„nikdo nemá*

dovoleno pod ten obraz napsat své jméno“ (Ni 2006). Wang Guodong byl navíc údajně v období Kulturní revoluce napaden několika členy Rudé gardy a později na to poslán na dva roky do továrny jako tesař. Jeden z jemu připisovaných zločinů byl, že Mao Zedonga namaloval „s lehkým odklonem od diváka a bylo tak vidět jen jedno jeho ucho“. Podle Rudé gardy to značilo, že Mao naslouchal jen pár vyvoleným a ne všem. Podle Wanga směli malíři malovat jen podle oficiální černobílé fotografie Maa pořízené státem řízenou agenturou Xinhua (Ni 2006).

K největší změně Maova portrétu na Tian'anmen došlo již na počátku Maova uchopení se moci v roce 1949. Tehdy obraz vystavený během ceremoniálu na oslavu založení KSC vykreslil Mao Zedonga v osmihranné vojenské čepici a uniformě. Tato malba zůstala viset jen jeden rok (Ni 2006).

Obrázek 2 Portrét Mao Zedonga (vpravo) v roce 1949

AUTOR NEUVEDEN. Quora.com [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://www.quora.com/Should-Mao-Zedongs-portrait-be-retired-and-removed-from-Tiananmen>

Obrovský, 6 metrů vysoký portrét nebylo jednoduché namalovat, ani jej přenášet, proto se mnoho let obraz zhotovoval v postaveném stanu hned vedle Zakázaného města. Až od 70. let byl zřízen speciální tajný ateliér postavený ze železa (pravděpodobně aby byl ohnivzdorný), který dodnes stojí v malé uličce někde u Zakázaného města – bez oken a bez jakéhokoliv označení (Ni 2006).

Podle dalšího malíře Liu Yanga, který se na malbě Maova portrétu podílel v roce 1979, musel být obličej vůdce malován „speciálně do červena, aby tak vynikl jeho rozhodný duch, a nikdy nesměl být příliš žlutý, aby nevypadal nemocně, jinak by prý umělci hrozilo obvinění z kontrarevoluce“ (Ni 2006).

V posledních skoro čtyřech dekadách je tvorba Maova obrazu svěřena do rukou malíře Ge Xiaoguana (葛小光). Po tak dlouhé době je prý schopen portrét namalovat za 50 dní (Zhang 2017).

5.2 Xi Jinping

Prezident Xi Jinping je jedním z nejmocnějších lídrů Číny za poslední dekády. Od dob Mao Zedonga nedominovala čínskému životu více žádná jiná osoba. Sám se snaží prezentovat jako hybná síla celé Číny.

Důkazem může být vše říkající Xi Jinpingova dominance po znovuzvolení v roce 2017. Přední stránky čínských Lidových novin (人民日报) jsou pečlivě strukturovány, aby znázorňovaly přerozdělení moci mezi vůdčími osobami v jednotlivých pětiletých obdobích. Od smrti Mao Zedonga v roce 1976 bývaly titulní stránky zaplněny modelem „kolektivního vedení“, protože se strana snažila vyvolat dojem redistribuce moci mezi více členů místo ústřední postavy, jakou byl Mao Zedong.

Obrázek 3 Titulní strany novin 人民日报 mezi lety 1977-2012

AUTOR NEUVEDEN; upraveno autorem. The New York Times [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://www.nytimes.com/interactive/2017/11/09/world/asia/xi-propaganda.html>

Avšak na počátku svého druhého volebního období v roce 2017 byla prezidentu Xi Jinpingovi v novinách 人民日报 věnována odlišně koncipována přední strana. Jeho zářící obličej dominující novinovému článku připomněl doby propagandy za Mao Zedonga. Zbýlých šest osob na vedoucích pozicích země je sotva rozeznatelných.

Obrázek 4 Portrét prezidenta Xi Jinpinga na titulní straně novin 人民日报 v roce 2017

AUTOR NEUVEDEN. The New York Times [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://www.nytimes.com/interactive/2017/11/09/world/asia/xi-propaganda.html>

Portrét, který se od té doby vyskytuje po celé Číně, je však od původní fotografie poupraven. Barvy byly přizpůsobeny tak, aby skrývaly případné prezidentovy šediny a nedostatky na pleti. Zároveň byl portrét přetvořen na malbu. Podle profesora Jana Plampera z Goldsmiths⁷ výsledná podoba portrétu připomíná styl portrétování právě Mao Zedonga (Hernández, Carlsen 2017).

Obrázek 5 Původní fotografie Xi Jinpinga a jeho upravená verze

AUTOR NEUVEDEN. The New York Times [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://www.nytimes.com/interactive/2017/11/09/world/asia/xi-propaganda.html>

⁷ Univerzita v Londýně

Ostatně portréty obou zmiňovaných lze často v Číně najít vedle sebe. Například v ulicích Šanghaje se v roce 2016 objevily portréty Mao Zedonga a Xi Jinpinga i s jejich citáty. Na pravé straně je Mao Zedong se svým citátem z roku 1963: 《向雷锋同志学习》, tedy přeloženo „*Studuj soudruha Lei Fenga*“. Zatímco vlevo Xi Jinping říká: 《做雷锋精神的“种子”, 使雷锋精神在祖国大地上得到广泛传播》, volně přeloženo jako „*Staň se semínkem Lei Fengova ducha a roznes jej po celé rodné zemi*“. Lei Fengovi je později věnována samostatná kapitola.

Obrázek 6 Xi Jinping (vlevo) a Mao Zedong (vpravo) v Šanghaji 2017

SONG, Aly. Reuters [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://www.reuters.com/article/us-china-politics-xi/all-hail-the-mighty-uncle-chinese-welcome-xi-as-the-core-idUSKCN12S0AA>

5.3 Portréty v domácnostech

V České republice jsme zvyklí vidět fotografii současného prezidenta pověšenou ve státních institucích, jako jsou školy, úřady nebo policejní stanice. Na druhé straně v českých domácnostech bychom pověšenou prezidentovu fotografii našli asi jen zřídka. Zato v Číně byla během jeho vlády Maova visící podobizna naprosto běžná. Dokonce byly vydány i propagandistické plakáty, které vyvěšování Maova portrétu podporovaly.

Například na plakátu z roku 1954 je zobrazena čínská rodina, která se chystá jíst. Všichni se tváří šťastně a spokojeně, protože mají vybavenou domácnost i dostatek jídla. Za tento život jsou vděční předsedu Maovi, jehož podobizna jim visí na čestném místě

na stěně. Vyplývá to z nadpisu tohoto plakátu, který říká: 《毛主席给我们的幸福生活》, tedy „Za šťastný život vděčíme předsedu Maovi“.

Obrázek 7 《毛主席给我们的幸福生活》 1954

XIN, Liliang. Chinese posters [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://chineseposters.net/posters/e16-269.php>

I podobiznu současného prezidenta bychom mohli nalézt v mnoha čínských domácnostech. V listopadu 2017 se však v médiích objevily fotografie, na kterých Číňané sundávají křesťanské ikony a nahrazují je právě portrétem prezidenta Xi Jinpinga. Tato událost se měla odehrát v provincii Jiangxi. Podle oficiálního vyjádření úředníků „místí křesťané rozpoznali své chyby a rozhodli se svěřit se komunistické straně a ne víře v Ježíše Krista, a tak dobrovolně sundali religiózní obrazy a místo nich pověsili obrazy Xi Jinpinga“. Dále úředníci tvrdili, že křesťany „konvertují“ na loajální členy strany, aby je tím vyvedli z chudoby (China officials replace... 2017).

Obrázek 8 Lidé umísťujú portrét Xi Jinpinga na zed' 2017

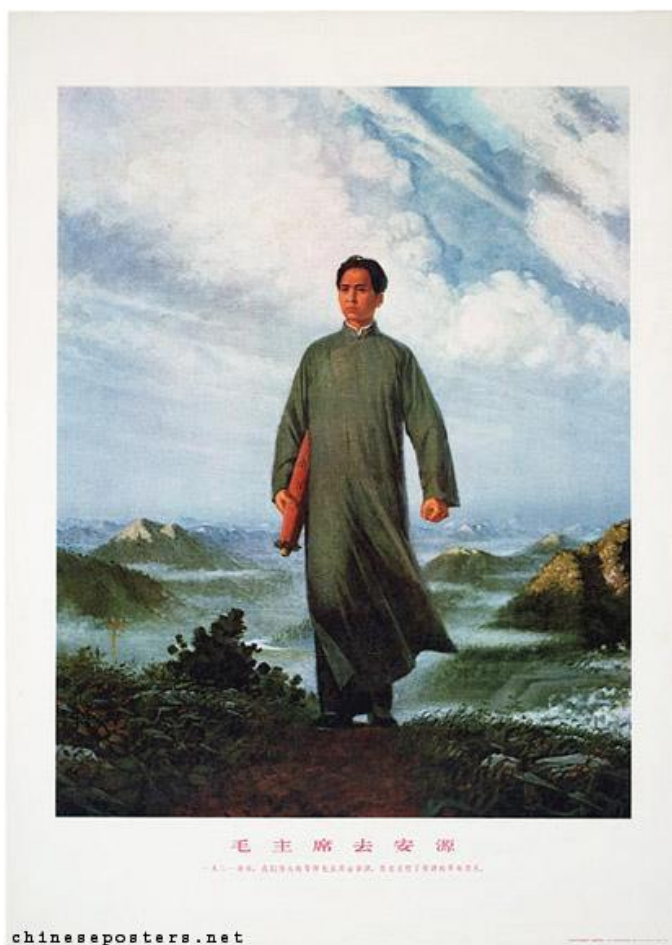

AUTOR NEUVEDEN. UCAnews [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://www.ucanews.com/news/china-officials-replace-in-home-pictures-of-jesus-with-xi-jinping/80810>

6 Mládí

Pravděpodobně nejvýznamnějším plakátem z Kulturní revoluce není, jak by se mohlo zdát, jeden z typických námětů, kde Mao zhlíží na své věrné přívržence, zatímco z něj vyzárají sluneční paprsky, nýbrž je jím plakát 《毛主席去安源》 – tedy „*Mao kráčí do Anyuanu*“ z roku 1968. Na pozadí tohoto plakátu stojí skutečná událost, kdy měl mladý Mao Zedong v Anyuanu vést stávkou horníků. Autorem původní malby je Liu Chunhua (刘春华) – člen Rudé gardy (Chairman Mao goes to Anyuan 2016). Na obraze je Mao jedinou postavou. Je zobrazen jako mladý učenec s přísným výrazem. Kráčí odhodlaně vpřed, zatímco jeho dlouhý šat povlává ve větru. Ruku drží v pěst, což jen dokazuje jeho revolučního ducha. Ve druhé ruce svírá deštník, který představuje strastiplnou cestu, během které se Mao nevyhne dešti ani větru.

Obrázek 9 《毛主席去安源》1968

LIU, Chunhua. Chinese posters [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://chinese posters . net / posters / e12-703 . php>

Ve své knize *Governance of China* Xi Jinping kromě jiného uveřejnil i dobové fotografie, které se později staly inspirací pro tvorbu propagandistických materiálů. Jednou z nich je fotografie z roku 1989, která zachycuje mladého Xi Jinpinga během práce ve městě Ningde. Xi Jinping v Ningde, což je město v provincii Fujian, zastával pozici úředníka a šéfa strany mezi lety 1988-1990 (Holmes 2015).

Na malbě vydané Ministerstvem obrany došlo však k menším úpravám. Zatímco na fotografii kráčí Xi Jinping s motykou přes rameno před ostatními rolníky, na malbě již jdou všichni v dobré náladě vedle sebe a Xi Jinping příliš nevyčnívá. To je oproti Maovým plakátům rozdíl, neboť u jeho fotografií docházelo často k opačným úpravám – stával se středobodem a ostatní postavy byly upozad'ovány. Jak Holmes doplňuje, tato malba může rovněž vyvolat zdání, že jde o známé období Xi Jinpingova života, které trávil ve vesničce v Shaanxi, kam byl v roce 1969 (tedy v období Kulturní revoluce) vykázán. Pracoval tam celých 7 let a během této doby vstoupil do komunistické strany (Holmes 2015).

Obrázek 10 Xi Jinping v Ningde

AUTOR NEUVEDEN. The Mediated Image [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://themediatedimage.com/2015/05/10/xis-little-red-app-and-the-face-of-contemporary-propaganda/>

Obrázek 11 Fotografie Xi Jinpinga v Ningde 1989

AUTOR NEUVEDEN. The Mediated Image [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://themediatedimage.com/2015/05/10/xis-little-red-app-and-the-face-of-contemporary-propaganda/>

7 Přítel lidu

Vůdce se neobejde bez následovníků. Proto je vždy důležité ukázat lidem, že na nich vůdci záleží a že jej zajímají jejich strasti a problémy, které se snaží vyřešit.

Přestože na většině plakátů Mao působí jako bůh nebo nedotknutelná osoba nesoucí s sebou ducha revoluce, najdou se i plakáty, kde je předseda vykreslen jako obyčejný člověk, který se nestaví nad ostatní. Na plakátu z roku 1974 sedí Mao u stolu obklopen obyčejnými lidmi, konverzuje s nimi a popíjí čaj. Jsou to prostí lidé, rolníci, vojáci, muži i ženy, mladí i staří. Mao v ruce drží listy papíru, snad stížnosti či prosby, které mu příchozí přinesli. Všichni jsou v dobré náladě, návštěvníci z Maa nemají strach a Mao vůči nim nepůsobí nijak nadřazeně. Plakát nese název 《延安儿女心向毛主席》, tedy volně přeloženo „Srdce synů a dcer Yananu se obrátila na Mao Zedonga“.

Obrázek 12 《延安儿女心向毛主席》1974

SHAANXI PROVINCIAL FINE ARTS CREATION GROUP, upraveno autorem. Chinese posters [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://chinese posters.net/posters/e13-631.php>

Dojem přívětivého a laskavého vůdce si snaží zachovat i Xi Jinping. Na dalším plakátu, který vzešel z fotografie uveřejněné v jeho autobiografii, se nachází na vesnici obklopen prostým lidem. Xi sedí za stolem vedle starší ženy, která mu něco šeptá – zřejmě nějakou prosbu či připomínku. Xi je k ní nakloněn, trpělivě jí naslouchá a usmívá se. Okolostojící lidé je rovněž se zájmem poslouchají. Od původní fotografie se plakát příliš neliší s jedním rozdílem, že na původní fotografii se na stole nachází

ještě bílý ubrus, zatímco na plakátu je stůl bez prostírání, avšak je na něm postaven hrnek. Původní fotografie byla pořízena roku 1983 v čínské provincii Hebei, kde tehdy mladý Xi pracoval jako tajemník KSC pro okres Zhengding (Holmes 2015).

Obrázek 13 Xi Jinping v okrese Zhengding

AUTOR NEUVEDEN. The Mediated Image [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://themediatedimage.com/2015/05/10/xis-little-red-app-and-the-face-of-contemporary-propaganda/>

Obrázek 14 Fotografie Xi Jipinga z roku 1983

AUTOR NEUVEDEN. The Mediated Image [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://themediatedimage.com/2015/05/10/xis-little-red-app-and-the-face-of-contemporary-propaganda/>

8 Korupce a byrokracie

Jednou z prvních kampaní Mao Zedonga byla kampaň 三反运动 neboli kampaň „proti třem zlům“. Tato kampaň se začala šířit již roku 1951 z Mandžuska⁸ a byla namířena proti zkorumpovaným členům uvnitř strany, bývalým členům GMD

⁸ Čínsky 满洲 – historická oblast na SV Číny.

a byrokratickým úředníkům, kteří nebyli příslušníky strany. Ona tři zla byla konkrétně: 反对贪污 – proti korupci, 反对浪费 – proti plýtvání a 反对官僚主义 – proti byrokracii (Lawrance 2004: s. 233).

Plakát z roku 1952 s názvem 《和贪污分子作坚决斗争》 neboli „Vytrvale bojujme se zkorumpovanými“ je jedním z plakátů namířených proti podplaceným jedincům. Je na něm znázorněn rozzuřený dav dělníků, kteří se chystají potrestat zkorumpovaného muže ležícího pod hromadou úplatků. Dav zároveň nad sebou nese nápis 向贪污分子作坚决斗争, což v češtině znamená – podobně jako samotný nápis – „S podvodníky je třeba odhodlaně bojovat“.

Obrázek 15 《和贪污分子作坚决斗争》1952

AUTOR NEUVEDEN. Meiri toutiao [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://kknews.cc/zh-cn/culture/om8b44p.html>

Dalším z protikorupčních motivů objevujících se v Mao Zedongově kampani je boj „proti tygrům“. Tygrem se rozumí vysoce postavený úředník a člen strany. Na plakátu z období kampaně „proti třem“ tak tygr znázorňuje právě takového zkorumpovaného úředníka. Pro lepší pochopení jsou vedle tygra nakreslené pytle s označením 《贪污》, což se dá přeložit jako „zkorumpovaný“. Rozezlení dělníci do tygra bodají a pravděpodobně jej i zabijí. Mezitím se k nim blíží rozzuřený dav spolu s vojáky.

Obrázek 16 《打老虎》

AUTOR NEUVEDEN. *alpha history* [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z:
<http://alphahistory.com/chineserevolution/dealing-with-opposition/>

S podobnou kampaní přišel po svém zvolení i Xi Jinping. Podstatnou část jeho kampaně tvoří boj proti korupci ve vládě, byrokracii a plýtvání.

Na jednom z oficiálně vydaných plakátů z roku 2013, tedy z počátku svého prezidentského období, se prezident Xi Jinping nachází v popředí obrazu, za ním je pak znázorněn jeden z emblémů čínské kultury – sloup huabiao (华表), který se tradičně staví před paláci a hrobkami a mj. stojí také na náměstí Tian'anmen. Nahoře na sloupu pak sedí mýtická bytost denglong (蹬龙) – jeden z devíti potomků dračího krále (Amies 2011, s. 105). O tomto legendárním zvířeti se tvrdilo, že měl dohlížet nad chováním samotného císaře. Mezi jeho povinnosti patřilo varovat císaře, pokud trávil příliš mnoho času mimo palác nebo pokud byl až moc velký požitkář. Zároveň jej měl nabádat, aby naslouchal stížnostem a přáním svých poddaných. Huabiao představoval císařovu moc (The Huabiao 2018). V pozadí za sloupem se nachází čínská vlajka. Podstatnou část plakátu pak zaujímá slogan prezidentovy kampaně: 《反对：形式主义，官僚主义，享乐主义，奢靡之风》，tedy „*Proti: formalismu⁹, byrokracii, požitkářství a plýtvání*“.

⁹ Ulpívání na formální stránce věci bez zřetele k vnitřnímu obsahu nebo dopadu.

AUTOR NEUVEDEN. *international institute of social history* [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://search.socialhistory.org/Record/1495948>

Podobně jako Mao Zedong i Xi Jinping se rozhodl bojovat proti zkorumpovaným „tygrům“. Avšak podle jeho slov, která pronesl na 2. plenárním¹⁰ zasedání 18. ústřední komise pro inspekci disciplíny, hodlá bojovat nejen s „tygry“, ale i s „mouchami“, čili s obyčejnými úředníky: 《要坚持“老虎”、“苍蝇”一起打，既坚决查处领导干部违纪违法案件，又切实解决发生在群众身边的不正之风和腐败问题。》(Xi Jinping yaoqiu fanfu... 2013). V češtině pak: „*Musíme současně podporovat boj s tygry i mouchami, rezolutně prošetřovat případy předních úředníků porušujících zákon a zároveň zaměřovat pozornost na řešení nezdravých sklonů ke korupci a jejím problémům, které se vyskytují všude mezi lidmi*“.

Během Xi Jinpingovy protikorupční kampaně se pozornost médií obrací zejména k případům vysoce postavených úředníků a členů strany, kteří by mohli pro prezidenta představovat potenciální nebezpečí. Podle Xi Jinpinga je tak rovněž důležité očistit vládu od korupce. Na dalším plakátu z roku 2013 je Xi Jinping zobrazen na náměstí Tian'anmen společně se sloganem: 《贯彻廉政准则推进廉政建设》，neboli „*Zavedu pravidla pro čestnou vládu a podpořím její budování*“.

¹⁰ Konaný za účasti všech členů.

AUTOR NEUVEDEN. *international institute of social history* [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://search.socialhistory.org/Record/1495945>

Jedním z prvních „tygrů“ chycených do sítí byl Bo Xilai (薄熙来), který byl zatčen již v roce 2012. Bo byl jedním z členů politbyra KSCĀ a zároveň sekretářem strany ve městě Chongqing. Poté byl však obviněn z braní úplatků, (údajně měl přijmout až 20 milionů yuanů), zpronevěry a zneužití moci a byl odsouzen na doživotí (Rahn 2017).

Zatím nejvýznamnějším zatčeným politikem je Zhou Yongkang (周永康) – bývalý člen nejvyššího politického vedení ČLR, tedy Stálého výboru politbyra ústředního výboru KSCĀ (中国共产党中央政治局常务委员会). V roce 2014 byl obviněn z braní úplatků ve výši až 130 milionů yuanů, zneužití moci a úniku státních tajemství a v roce 2015 byl poslán na zbytek života do vězení. Xi Jinping tak ukázal, že se spravedlnosti nevyhnou ani ti nejmocnější lidé v zemi (Mengjie 2015).

Prozatím se zdá, že Maova kampaň „proti třem zlům“ ve srovnání s antikorupční kampaní Xi Jinpinga způsobila daleko plošnější postihy čínských obyvatel. Podle údajných Mao Zedongových zpráv vydaných v červenci 1952 Ústřední komisí pro inspekci disciplíny¹¹ bylo z korupce obviněno téměř 1,5 milionu lidí, z nichž 16,5 % bylo členy strany. Celkově bylo odsouzeno téměř 40 000 lidí. 51 lidí mělo být popraveno (Song 2014). Mimoto se kampaň týkala také členů armády. Z počátku se zdálo, že Xi Jinping se k výrazným protikorupčním opatřením v armádě neuchýlí.

¹¹ Čínsky 中国共产党中央纪律检查委员会, zkráceně 中央纪委, je nejvyšší vnitřní kontrolní institucí KSCĀ, jejímž úkolem je prosazovat vnitrostranické pravidla a předpisy a bojovat proti korupci a zneužívání ve straně.

Výjimku měli tvořit snad jen bývalí vysoce postavení velitelé. Avšak na konci svého prvního volebního období v říjnu 2017 odvolal Xi Jinping z funkce dva prominentní vůdce armády. Jedním z nich byl generál Fang Fenghui (房峰辉), jehož zmizení z veřejného života mělo být jasným varováním velitelům Čínské lidově osvobozené armády. Dalším odvolaným z funkce byl ředitel Generálního politického oddělení lidové osvobozené armády – generál Zhang Yang (张阳). Odvolání těchto dvou generálů je jedním z kroků, které prezident Xi Jinping podnikl k posílení své kontroly nad armádou – pilířem moci KSC (Buckley, Myers 2017).

9 Armáda

Předchůdcem Čínské lidově osvobozené armády (解放军)¹² byla Rudá armáda (红军). Tato armáda se zrodila během Nanchangského povstání (南昌起义) 1. srpna 1927. Na základě Mao Zedongovy teorie „lidové války“¹³ (人民战争) měla mít armáda jak politickou tak společenskou roli. Tyto role se skládaly z propagace mezi lidmi, jejich organizování a vyzbrojování, a také z pomoci při zakládání stranických organizací. Během celé doby byla armáda pod kontrolou vedení strany (People's Liberation Army 2016).

Armáda byla vedle své vojenské a politické funkce využívána i jako ekonomický zdroj. V kapitole *Vztahy mezi důstojníky a muži* ve svém díle *Citáty předsedy Maa* říká v překladu Mao Zedong toto: „*Naše armáda měla vždy dvě základní strategie. Zaprvé, musíme být nemilosrdní vůči našim nepřátelům. Musíme je přemoci a zničit. Zadruhé, musíme být laskaví k sobě, k lidem, k našim soudruhům a k našim nadřízeným a podřízeným a být s nimi zajedno.*“ (Mao 1966, s: 148).

Během občanské války kamkoliv vojáci přišli, vždy se měli podílet na produkci potravin, aby doplnili zásoby pro danou oblast a odlehčili zátěž místnímu obyvatelstvu. Po založení ČLR byla ekonomická role armády rozšířena. Po demobilizaci byl obrovský počet vojáků zaměstnán v civilní produkci jak v zemědělství, tak v průmyslu. Armáda byla navíc zapojená do zakládání státních farem a pomáhala také během rekultivace země – zejména na severovýchodě (People's Liberation Army 2016).

¹² Dále jen ČLOA.

¹³ Vojensko-politická strategie Mao Zedonga, podle které by měla ČLOA využívat podpory rolnictva, vtáhnout nepřítele hluboko do vnitrozemí, kde jej zlikvidují prostřednictvím kombinace mobilní války a partyzánské války.

V *Citátech předsedy Maa* je dále psáno: „*Produkce armády sloužící k její obživě zlepšila životní podmínky armády a snížila zátěž lidu, což umožnilo další její rozšíření. Navíc má tato produkce řadu dalších vedlejších účinků [například]: zlepšení vztahů mezi vojáky a muži, [kteří] spolu pracují jako bratři[...], lepší přístup k práci[...], posílení disciplíny[...], zlepšení vztahů armády a obyvatelstva[...], méně stížností armády na vládu...*“ (Mao Zedong 1966, s: 190-192).

Propaganda ČLOA byla nedílnou součástí Mao Zedongovy kampaně po mnohá léta. Motiv ochotných vojáků pomáhajících lidem se objevuje také na plakátu z roku 1957. 《军爱民，民拥军，军民亲如一家》， čili „*Armáda miluje lid, lid podporuje armádu, společně jsou si blízcí jako členové jedné rodiny*“. Na plakátu je v popředí starší žena, která dává napít vojákovi ČLOA. Ten v ruce drží srp, kterým se svými druhy nacházejícími se v pozadí pomáhá sklízet úrodu na poli. Vojáci a rolníci si tak vzájemně vypomáhají.

Obrázek 19 《军爱民，民拥军，军民亲如一家》1957

CAO, Youcheng. Chinese posters [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://chineseposters.net/posters/e15-354.php>

Xi Jinping potvrdil svůj status dominantního lídra od dob Mao Zedonga během projevu předneseném před tisíci nastoupenými ozbrojenými vojáky během armádního shromáždění na začátku roku 2018 v provincii Hebei. Ve svém proslovu vyzval armádu k „*posílení vojenské přípravy se zaměřením na připravenost k boji*“ a k „*soustředění se na vojenský výcvik s dosažením efektivních výsledků*“. Také dodal, že by se „*velitelé i podřízení vojáci měli striktně držet pokynů a rozhodnutí Ústředního výboru KSC*“

a Ústřední vojenské komise (中央军委) a s bojovným duchem v sobě by se neměli bát ani utrpení ani smrti“ (Liangyu, ed. 2018).

Kromě byrokracie je armáda jedním z hlavních obsahů Xi Jinpingových propagačních plakátů. Na těchto plakátech často upozorňuje na důležitost věrnosti armády vůči vedení KSCĚ.

Například na plakátu z roku 2013 je Xi Jinping zobrazen jako dominantní osoba, ke které se obracejí salutující příslušníci armády. Plakát je doplněn o motivační citát: 《听党指挥能打胜仗作风优良》 tedy zhruba: „*Plníme příkazy strany, vyhráváme bitvy a jdeme dobrým příkladem*“. Na pozadí plakátu nechybí ani zmiňovaný sloup huabiao a rovněž za Xi Jinpingem vlaje čínská vlajka.

Obrázek 20 《听党指挥能打胜仗作风优良》2013

AUTOR NEUVEDEN. international institute of social history [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://search.socialhistory.org/Record/1495949>

10 Návštěva továrny

Během padesátých let hledala Čína příklad úspěšného modelu socialismu v sousedním Sovětském svazu. Proto byl za oficiální styl přijat původem sovětský socialistický realismus. Tento styl byl později kombinovaný s Maovým revolučním romantismem. Tato kombinace měla vést k uměleckým dílům, které by motivy z každodenního života obohatily jakousi romantickou aurou. Pestré a do detailu propracované kompozice se obvykle soustředily na postavy (Ebrey 2018).

Příkladem je olejová malba z roku 1976 s názvem 《光辉的道路，灿烂的前程》 – do češtiny přeloženo „*Zářivá cesta, zářivá budoucnost*“. Slogan visící ze stropu pak říká: „*Jdeme po revoluční cestě předsedy Maa vedoucí k úspěchu!*“, neboli

v originálním znění 《沿着毛主席的革命路线圣地前进!》. Předseda Mao je na této malbě zobrazen v davu dělníků, přesto si stále zachoval dojem ústřední postavy. Ostatní postavy, přestože se nachází v realisticky zobrazeném prostředí, působí nereálně, dalo by se říci romanticky. Všichni se na obrázku usmívají, dělníci se radují, že je přišel předseda Mao do jejich továrny navštívit. Celý obraz je doslova zalitý sluncem, neboť na postavy dopadají přes skleněná okna sluneční paprsky.

Obrázek 21 《光辉的道路，灿烂的前程》1976

WORKERS OF SHANGHAI, YANGCHUAN, AND LUTA. A Visual Sourcebook of Chinese Civilization [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://depts.washington.edu/chinaciv/graph/9prelead.htm>

V roce 2017 se na webových stránkách Qingdao News (青岛新闻网) objevil článek o návštěvě prezidenta Xi Jinpinga v Shandongské továrně na textil během jeho inspekce v provincii. Při ní si také popovídal se zaměstnanci a předal jim pár cenných připomínek k dalšímu rozvoji textilního průmyslu (Zhang 2017). Součástí tohoto článku byly rovněž fotografie z návštěvy, na kterých je prezident Xi Jinping zachycen, jak hovoří s jednou se zaměstnankyň. Na fotografii působí Xi přívětivě stejně jako jeho společníci. Všichni se usmívají. Co však na fotografii vidět není, je obličej pracovnice, s níž si Xi povídá, neboť je otočená k fotografovi zády.

AUTOR NEUVEDEN. Qingdaonews [online], [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: http://news.qingdaonews.com/qingdao/2017-10/12/content_20029283.htm

11 Zdravotnictví

Kampaně týkající se zdravotní péče hrály důležitou roli během stěžejních období Mao Zedongovy vlády, konkrétně během Velkého skoku a následné Kulturní revoluce.

Když se během období Velkého skoku (od roku 1958) zakládaly na venkově komuny, byla v nich zdravotní péče poskytována ve zdravotnických stanicích. Lidé zaměstnaní v těchto stanicích byli částečně rolníci, částečně lékaři. Přezdívalo se jim „bosí doktoři“ (赤脚医生). Přezdívka má pravděpodobně kořeny na venkově poblíž Šanghaje, kde tito rolníci/lékaři pracovali bosí na rýžových polích. Oficiálně byli takto označováni od roku 1968. Od tohoto roku se také jejich počet začal zvyšovat a v roce 1973 jich již mělo být milion (Guo a spol. 2006: s. 10).

V roce 1965 kladl Mao Zedong důraz na zlepšení zdravotní péče a hygieny na venkově. Argumentoval tím, že městští obyvatelé, kteří představovali jen 15 % obyvatelstva, byli hlavními příjemci stávajícího systému zdravotní péče, zatímco velká populace na venkově neměla přístup ani k lékařským službám, ani k lékům. Aby se situace obrátila, bylo rozhodnuto, že se jedna třetina zdravotnických pracovníků přemístí na venkov. Výsledkem pak bylo přemístění velkého počtu zdravotnických pracovníků a odborníků s politickými vroubky na venkov. Jako bosí doktoři měli „prosazovat a dohlížet na státem nařízené hygienické požadavky, spravovat kanalizační

systemy a vodovody, dohlížet na zlepšování studní či toalet, starali se o očkování, zvládání infekčních nemocí, sbírali informace o epidemiích a rovněž měli poskytovat základní lékařské ošetření“ (Barefoot doctors 2018).

Ačkoliv Mao Zedong dbal na zdraví čínských obyvatel, nepovažoval za důležité patřičné vzdělání a vybavenost těchto lékařů. Předseda Mao neměl nikdy přílišnou důvěru v lékaře (ani v toho svého) a rovněž tvrdil, že šest let studia medicíny je plýtvání časem, když rok či dva bohatě stačí. Rovněž vybavení, které s sebou lékaři dostali – pár základních léků, jehly a injekční stříkačky – bylo primitivní. I tak dal podnět k zavedení – byť naprosto základní – zdravotní péče na venkově (Hays 2012), za což mu vesničané byli jistě vděční.

Na ukázkovém plakátu z roku 1965 hraje ústřední roli právě bosá lékařka. Je jedinou postavou na plakátu, má na sobě prostou bílou košili a slaměný klobouk. Jde pravděpodobně na venkov, takže příležitostně i vypomáhat na pole. Přes rameno si nese brašnu s červeným křížem na bílém poli – symbol zdravotníků. Dole se nachází propagační nápis: 《面向农村为五亿农民服务》 neboli „Jdu na venkov sloužit pěti stům miliónům rolníků“.

Obrázek 23 《面向农村为五亿农民服务》1965

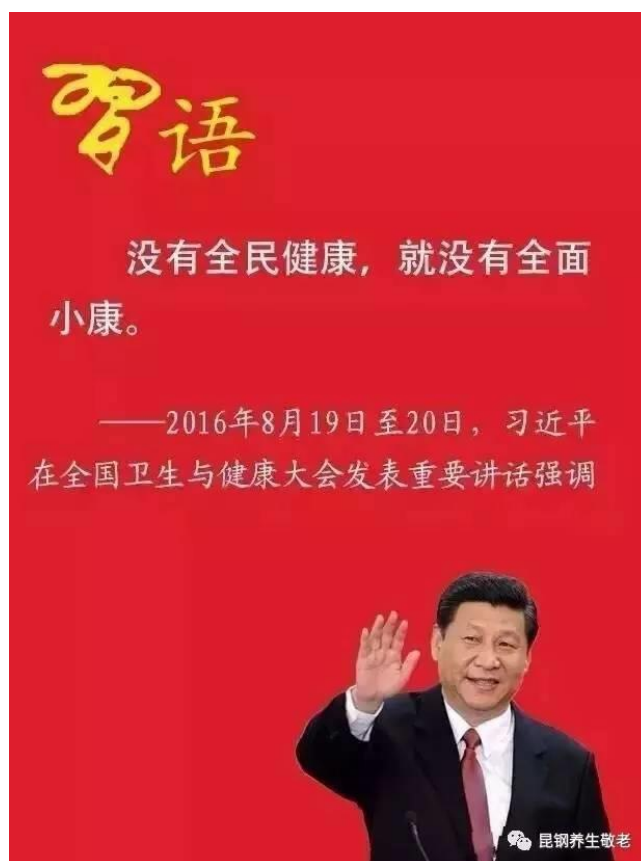
LIN, Rixiong. Chinese posters [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://chinese posters.net/posters/pc-1965-030.php>

I prezident Xi Jinping klade veliký důraz na zdraví svých spoluobčanů. Na celonárodním sjezdu na téma zdraví 19. srpna 2016 v Pekingu ostatní vyzval k ochraně

lidského zdraví a zdůraznil, že zdraví by mělo být prioritou strategie rozvoje země. „*Prosperující společnosti by se nedalo dosáhnout bez zdraví jejích lidí*“, uvedl Xi a naléhavě vyzýval k podpoře zdravého životního stylu, posílení zdravotních služeb, zlepšení ochrany zdraví, budování zdravého životního prostředí a rozvoje průmyslu přímo souvisejícího se zdravím (President Xi calls... 2016).

Po tomto sjezdu se na čínských sociálních sítích vyrojily Xi Jinpingovy citáty propagující zdraví svých spoluobčanů. Jednou z nich je plakát 《没有全民健康，就没有全面小康》, což by se dalo do češtiny přeložit jako „*Pokud lidé nejsou zdraví, nemohou být ani bohatí*“. Kromě uvedeného citátu na plakátu nechybí ani mávající, usmívající se prezident Xi Jinping.

Obrázek 24 《没有全民健康，就没有全面小康》2016

AUTOR NEUVEDEN. Sohu [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: http://www.sohu.com/a/146953732_99898800

12 Národnostní menšiny

Čína je mnohonárodnostní stát zformovaný z teritoriální expanze největšího národu (Han) a ze spojení Hanů s ostatními v průběhu historie. Všechny etnické skupiny, které se neřadí k národnosti Han, se v dnešní ČLR označují jako „národnostní

menšiny“ čínsky 少数民族. Tento termín se definuje jako poměrně malá etnická skupina (v porovnání s největším národem), která se od Hanů odlišuje specifickými etnickými prvky (Heberer 2017, s: 11-12).

V ČLR je oficiálně uznaných 56 národnostních skupin (民族), největší z nich je zmiňovaná národnostní většina Han, která tvoří 91,5 % celkové populace a zbylých 55 národnostních menšin odpovídá 8,5 % populace (Zang 2016, s: 1).

V publikaci Rudé gardy vydané v březnu 1958 Mao Zedong na téma politiky národnostních menšin prohlásil: „(...) *Všechny naše národnostní menšiny by měly věřit jedna druhé bez ohledu na jejich národnost. Musí vědět, na které straně leží pravda. (...) místo narození člověka není důležité – severan nebo jižan, tato nebo tamta národnostní menšina, (všechny jsou stejné). Otázkou ale je, zda a nakolik mají komunismus. Toto by mělo být jasně vysvětleno všem našim národnostním menšinám*“ (National Minorities 2004).

《民族大团结万岁》 – „*Necht' dlouho žijí všechny sjednocené národnosti!*“ Na tomto plakátu z roku 1960 se v popředí nachází Mao Zedong, který kráčí směrem vpřed. Následují jej příslušníci čínských národnostních menšin. Jsou oblečení do svých tradičních oděvů a nesou nejrůznější, pro ně typické, tradiční hudební nástroje a řemeslné výrobky. Žena hned za Maem nese v náručí jehně. Všichni působí velmi šťastně. Mezi nimi pak poletují bílé holubice – symboly míru a dlouhého života.

Obrázek 25 《民族大团结万岁》1960

NATIONAL PAINTING DEPARTMENT OF THE CENTRAL ART ACADEMY, upraveno autorem. Chinese posters [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://chineseposters.net/posters/e15-561.php>

Při své návštěvě provincie Heilongjiang na severovýchodě Číny v květnu 2016 Xi Jinping prohlásil, že „všech 56 národnostních skupin Číny je součástí jedné rodiny a žádná z nich nebude na cestě k prosperitě vynechána [...], Čína bude jistě více prosperovat a úroveň kvality života se zvýší, pokud budou všechny etnické skupiny tahat za jeden provaz“, řekl prezident Xi Jinping (Xi promises better life... 2016).

Mnoho plakátů našlo svou předlohu ve fotografiích, ale jen málo jich bylo přetransformováno natolik, že by úplně pozbyly svůj původní význam. Cílem následujícího plakátu je nejen ukázat Xi Jinpinga jako vůdčí osobnost, zástupce a sjednotitele 56 čínských etnických skupin, ale také zobrazit Čínu jako mnohonárodnostní zemi, která pohlíží na obyvatele jako na celek spíše než jako na jednotlivce. Zatímco tak prezident Xi na obraze ukazuje světu své fotbalové dovednosti, jásající dav za ním mu fandí a mává čínskými vlajkami. Původní předlohou pro tento plakát byla fotografie pořízená v roce 2012 během návštěvy tehdy viceprezidenta Xi Jinpinga s představenstvem GAA¹⁴ v irském Dublinu (Holmes 2015). Na této fotografii se žádný zástupce čínské národnostní menšiny nenachází. Za Xi Jinpingem – kopajícím do míče – stojí jeho poradci, evropští vyslanci a novináři.

Obrázek 26 Xi Jinping vede zástupce čínských národnostních menšin

AUTOR NEUVEDEN. The Mediated Image [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://themediatedimage.com/2015/05/10/xis-little-red-app-and-the-face-of-contemporary-propaganda/>

¹⁴ Gaelic Athletic Association.

Obrázek 27 Xi Jinping během návštěvy Dublinu v roce 2012

AUTOR NEUVEDEN. The Mediated Image [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://themediatedimage.com/2015/05/10/xis-little-red-app-and-the-face-of-contemporary-propaganda/>

13 Mládež

Mao Zedong je na svých propagandistických plakátech také často obklopen dětmi. Zřejmě proto, že si na budoucích členech své strany velmi zakládal. Vždyť i jeho Rudé gardy byly tvořeny mládeží.

„*Předseda Mao miluje děti*“ – čínsky 《毛主席爱儿童》, tak zní název plakátu z roku 1960. Jak název vypovídá, Mao je na plakátu obklopen dětmi, drží je kolem ramenou, děti z něj nemají žádný strach. Malá holčička se k Maovi natahuje a podává mu květinu. Kromě dětí jsou na plakátu přítomní také další lidé, pravděpodobně jejich příbuzní a další vesničané (někteří z nich drží motyky).

Obrázek 28 《毛主席爱儿童》1960

A, Zhi. Chinese posters [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://chinese-posters.net/gallery/d29-715.php>

Na malbě Xi Jinpinga uveřejněné na webu Ministerstva obrany je Xi Jinping obklopen pro změnu studenty. Malba odkazuje na návštěvu Xi Jinpinga v kampusu Pekingské univerzity, kam v roce 2014 dorazil na oslavu 95. výročí události 4. května¹⁵ a následném hnutí. Tato událost z roku 1919 se považuje za začátek cesty k osvobození Číny, která vyvrcholila rokem 1949. Pekingská univerzita přitom hrála ve zmiňovaném hnutí důležitou roli, jelikož z ní v budoucnosti vzešli zakladatelé KSC (Holmes 2015). Na olejomalbě stojí Xi Jinping uprostřed a je obklopen několika studenty. Mladý muž stojící vlevo od prezidenta je oblečen spíše moderně, ostatní mají na sobě tradiční oděvy. Jsou to asi hudebníci, někteří z nich drží v rukou hudební nástroje. Přestože jsou studenti otočeni na prezidenta a soustředěně jej pozorují, Xi je postaven čelem k pozorovateli a pravou rukou kyne na pozdrav.

¹⁵ Kulturní a politické hnutí, které vzniklo z nespokojenosti nad chabou odpovědí čínské vlády během uzavírání Versailleské smlouvy, na jejímž základě musela Čína podstoupit Japonsku Shandongský poloostrov. Následná nespokojenost vedla k demonstracím a vzestupu čínského nacionalismu.

Obrázek 29 Xi Jinping se studenty Pekingské univerzity

AUTOR NEUVEDEN. The Mediated Image [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://themediatedimage.com/2015/05/10/xis-little-red-app-and-the-face-of-contemporary-propaganda/>

14 Vydaná díla

Maovy vydané citáty známé jako rudá knížka (oficiální název *Citáty předsedy Maa*, čínsky 毛主席语录) jsou zřejmě nejznámějším odkazem Mao Zedonga. Tato knížka, vydaná v roce 1964, se stala jedním z nejcharakterističtějších symbolů Kulturní revoluce druhé poloviny 60. let. Objevovala se na většině propagandistických plakátů z té doby, ať už v ruce Mao Zedonga nebo jeho následovníků, kteří tak s její pomocí měli následovat Maovo učení. Původně byly *Citáty předsedy Maa* vydané již roku 1961, avšak tehdy měly sloužit jen armádě, které v té době velel zkušený generál Lin Biao (林彪) (Quotations from Chairman Mao 2016).

Na většině plakátů z období Kulturní revoluce rudá knížka hraje důležitou roli. Ať ji v ruce drží voják ČLOA nebo malé dítě, všichni se k ní chovají jako k modle, snad by se symbolika tohoto díla dala přirovnat k Bibli.

Příkladem takového plakátu může být dílo z roku 1970. Davy lidí stojí na náměstí Tian'anmen a mávají rudými výtisky *Citátů předsedy Maa*. Všichni s nadšením

vzhlíží směrem k balkónu (kde předseda Mao přednášel své projevy během říjnových oslav založení ČLR). V pozadí jsou postavy rozmazané a převažuje rudá barva. Pod plakátem se nachází nápis oslavující Maa: 《毛主席万岁! 万万岁!》 – tedy „*Nechť dlouho žije předseda Mao! Ať dlouho žije!*“.

Obrázek 30 《毛主席万岁! 万万岁!》1970

SHANGHAI FINE ARTS ACADEMY WORK PROPAGANDA TEAM, REVOLUTIONARY COMMITTEE COLLECTIVE WORK. Chinese posters [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://chineseposters.net/posters/e13-701.php>

Podobně jako Mao Zedong i Xi Jinping vydal knihu, která je masově propagována. Je jí 《习近平谈治国理政》 (do angličtiny přeloženo jako *Governance of China*). V čínských médiích je jí věnována značná pozornost. Fotografie z knihkupectví, kde si lidé knihou čtou a stojí na ni fronty, se objevily například v nejprodávanějších čínských novinách 人民日报. Jednou z uveřejněných fotek je fotografie čtenářky z Thajska. Se soustředěním pročítá Xi Jinpingovu knihu, aby se dozvěděla něco o nové myšlence, která má reformovat rozvoj Číny. V pozadí se na stole nacházejí další výtisky této knihy. Velký reklamní plakát má návštěvníka knihkupectví ihned upoutat. Tato fotografie vyšla v 人民日报 29. března 2018.

Obrázek 31 Thajská žena si prohlíží knihu Xi Jinpinga 2018

SUN, Guangyong, upraveno autorem. Renmin ribao [online]. [cit. 14.5.2018]. People's Daily Overseas Edition 29.3.2018

Jakousi paralelou k rudé knížce je do jisté míry představení mobilní aplikace 学习中国 . Její název by se dal do češtiny přeložit dvěma způsoby, jednak jako „*Studuj Čínu*“, tedy první slovo 学习 – studovat a 中国 – Čína. Druhým možným překladem je však také „*Studuj Xiovu Čínu*“, neboť se název v čínštině dá rozložit také jako 学 – studovat, znak 习 pak může odkazovat na prezidenta Xi Jinpinga – jehož jméno obsahuje stejný znak, plus 中国 – Čína. A jaká je tedy podstata této aplikace? Jejím hlavním obsahem je série Xi Jinpingových proslavů a souvisejících děl. Uživatel si může přečíst Xi Jinpingovy knihy, důležité projevy a dozvědět se o jeho životě. Další částí je interaktivní mapa, pomocí níž uživatel cestuje prstem po Číně a na různých místech se mu při tom zobrazují jednotlivé projevy, které tam Xi Jinping pronesl. Za vydáním této aplikace na trh stojí 中国干部学习网 – Čínský web pro vzdělávání („*Xuexi Zhongguo*“ APP... 2015).

Obrázek 32 Mobilní aplikace 学习中国

AUTOR NEUVEDEN. The Mediated Image [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://themediatedimage.com/2015/05/10/xis-little-red-app-and-the-face-of-contemporary-propaganda/>

15 Maovy myšlenky a Čínský sen

Maoismu již byla věnovaná podkapitola u Mao Zedongova života. Tento Maův koncept byl však tak důležitý, že je třeba se na něj podívat i z hlediska propagace ovlivňující životy čínského lidu. Plakátů s tematikou myšlenek Mao Zedonga je opět spousta. Lidem byla tato myšlenka a její důležitost vštěpována po celou dobu Maovy vlády i dlouho po ní.

Myšlenky Mao Zedonga byly stejně důležité jako základy celé komunistické ideologie přijaté z filozofie marxismu a marxismu-leninismu. Protože Maovy myšlenky vzešly z těchto filozofií, je na ně rovněž kladen velký důraz na plakátech.

Na plakátu z roku 1971 je Mao Zedong opět ústřední postavou stojící uprostřed celého výjevu. Za ním vlaje rudá vlajka s dalšími důležitými osobnostmi komunismu, konkrétně zleva: Josif Vissarionovič Stalin (coby šířitel marxismu-leninismu), Vladimír Iljič Lenin (na jehož myšlenkách byl založený leninismus) a Friedrich Engels (který dále myšlenky marxismu rozvinul) s Karlem Marxem (zakladatel marxismu). V dolní části jsou ještě znázorněny zástupy lidí v bojové náladě. Nesou rudé vlajky a transparenty s nejasnými nápisy, někteří jsou i ozbrojeni. Nápis u tohoto plakátu říká:

《伟大的马克思主义列宁主义毛泽东思想万岁》, což se dá do češtiny přeložit jako: „*Nechť dlouho žijí velké myšlenky marxismu-leninismu a Mao Zedonga!*“.

Obrázek 33 《伟大的马克思主义列宁主义毛泽东思想万岁》1971

SHAANXI PROVINCIAL CLASS EDUCATION EXHIBITION HALL. Chinese-posters [online]. [cit. 14.5.2018].
Dostupný z: <https://chinese-posters.net/posters/g2-26.php>

Pokud bychom chtěli předložit důkaz o tom, že jsou tyto myšlenky v čínské společnosti stále důležité, mohli bychom pozornost obrátit přímo na prezidenta Xi Jinpinga. Již během svého prvního projevu před Ústředním výborem KSCŇ 17. listopadu 2012 upozornil na důležitost zachování myšlenek marxismu-leninismu a Maa, když řekl: 《马克思列宁主义，毛泽东思想一定不能丢，丢了就丧失根本。》 (Xi Jinping: *Malie zhuyi...* 2012), česky: „*Myšlenky marxismu-leninismu a myšlenky Mao Zedonga se nesmí ztratit. Pokud by se ztratily, byla by to ztráta zásadní.*“

Obrázek 34 《马克思列宁主义，毛泽东思想一定不能丢，丢了就丧失根本。》2012

AUTOR NEUVEDEN. Blog Sina [online]. [cit. 3.4.2018]. Dostupný z:
http://blog.sina.com.cn/s/blog_71d006f9010140f3.html

Stejně jako Mao Zedong i Xi Jinping masově propaguje svou ideologii. Jedná se o tzv. Čínský sen (中国梦). Plakáty týkající se tohoto Xi Jinpingova snu lze od doby jeho volebního období nalézt po celé Číně. Na většině těchto plakátů figuruje sám prezident Xi Jinping, vedle něj se objevují myšlenky z této ideje.

Na plakátu z roku 2013 vidíme často se opakující koncept Xi Jinpingových plakátů. Xi Jinping je největší postavou dívající se do dále před sebou. Pod ním je řada nastoupených vojáků s čínskou vlajkou. Nahoře lze rovněž vidět náměstí Tian'anmen ozářené sluncem. Nechybí ani bílá holubice poletující nad prezidentem. Přes tento plakát je pak napsáno: 《中国梦：国家富强，民族振兴，人民幸福》 – tedy „Čínský sen: to je silná a prosperující země, oživený národ a šťastný lid“.

AUTOR NEUVEDEN. international institute of social history [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://search.socialhistory.org/Record/1495952>

16 Pravá ruka

Manželka vůdce KSCM musí být jako její manžel ztělesněním všech stranických ideálů.

16.1 Jiang Qing

Mao Zedong byl ženatý čtyřikrát. Nejvýznamnější roli v jeho politické kariéře zaujala jeho čtvrtá žena Jiang Qing (江青). Jak Gao uvádí, narodila se 19. března 1914. Stala se herečkou s uměleckým jménem 蓝苹 neboli „modré jablko“. Za Mao Zedonga se Jiang Qing provdala v Yan'anu v roce 1938 (předtím byla vdaná už dvakrát). V tu dobu byl však Mao stále ženatý se svou třetí ženou He Zizhen (贺子珍). Proto bylo Politbyro nuceno moc a práva Jiang Qing na nějakou dobu omezit. Ale už od roku 1966 aktivně vedla jeho propagandistickou kampaň a podílela se na utváření Kulturní revoluce. Po jeho smrti se snažila o udržení své moci, ale naopak byla odsouzena a uvězněna (Gao 2009, s. 172-173).

V roce 1967 (na začátku Kulturní revoluce) vyhlásila Jiang Qing osm děl, která měla sloužit jako nové modely pro proletářskou literaturu a umění, tzv. modelové opery. Ty měly oslavovat Mao Zedonga, Lidově osvobozenou armádu a snahu o revoluci. Těmito osmi díly byly opery 沙家浜 (*Ves rodiny Sha*), 智取威虎山 (*Dobytí tygří hory úskokem*), 奇袭白虎团 (*Přepadení oddílu Bílého tygra*), 红灯记 (*Příběh červené lucerny*), 海港 (*V přístavu*) a 龙江颂 (*Óda na Dračí řeku*) a balety 白毛女 (*Dívka s bílými vlasy*) a 红色娘子军 (*Rudý oddíl žen*) (Guo a spol. 2006: s. 75)

Sama Jiang Qing byla často vyobrazena na propagandistických plakátech, na kterých následovala svého muže a vůdce Mao Zedonga. Jedním z nejnámějších plakátů je pak plakát z května 1969 : 《战无不胜的毛泽东思想照亮了革命艺术舞台! 》 – česky „*Nezlokná Mao Zedongova myšlenka ozařuje pódium revolučního umění!*“ Na tomto plakátě je Jiang Qing zobrazena v popředí držící rudou knížku. Je oblečená do vojenské uniformy. Za ní se nachází Maova podobizna, která na ni shlíží dolů a ozařuje zbytek plakátu. Na bocích jsou pak kresby vojáků a dělníků hrajících na hudební nástroje na pódii či předvádějících bojová umění.

Obrázek 36 《战无不胜的毛泽东思想照亮了革命艺术舞台! 》1969

ZHEJIANG WORKERS-PEASANTS-SOLDIERS FINE ARTS ACADEMY, WANG ZHAODA COLLECTIVE WORK. Chinese posters [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://chineseposters.net/posters/e15-573.php>

16.2 Peng Liyuan

Také po boku Xi Jinpinga stojí jeho oddaná manželka, kterou je Peng Liyuan (彭丽媛). Narodila se 20. listopadu 1962 v provincii Shandong. Když jí bylo 18 let, přidala se k Lidové osvobozené armádě a stala se řadovým vojákem. Pro svůj pěvecký talent našla rychle uplatnění na podiu před vojenským publikem, kterému tak chtěla dodávat odvalu. Za Xi Jinpinga se provdala v roce 1987 (Peng Liyuan 2016).

Paralela s Mao Zedongovou ženou Jiang Qing je zjevná. Obě byly slavné umělkyně – Jiang Qing herečka, Peng Liyuan zase zpěvačka. Peng Liyuan se dokonce v 80. letech proslavila hlavní rolí v opeře, kterou Jiang Qing propagovala – *Dívka s bílými vlasy*. V roce 2015 se stala uměleckou režisérkou nového nastudování této opery (Peng Liyuan 2016).

Na společném plakátu z roku 2012 stojí v centru Peng Liyuan vedle Xi Jinpinga – na stejné úrovni. Pod nimi se nachází Brána nebeského klidu (天安门) společně s Mao Zedongovou podobiznou. Nad nimi letí bílé holubice – symboly míru. Nechybí ani další čínský symbol – sloup huabiao. Kolem ústřední dvojice se nacházejí další tři fotografie Xi Jinpinga, ale jen jedna fotografie Peng Liyuan. Plakát tak může působit nevyrovnaně, s větším důrazem na postavu Xi Jinpinga.

Obrázek 37 Xi Jinping a Peng Liyuan 2012

AUTOR NEUVEDEN. Chinese posters [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://chinese posters.net/posters/e37-412.php>

17 Lei Feng

Mao Zedong nebyl ve své době jedinou postavou často zobrazovanou na propagandistických plakátech. Jedním ze symbolů Maovy revoluce se stal i voják Lei Feng.

Lei Feng byl za svého krátkého života (žil v letech 1940-1962) v podstatě nevýznamným vojákem ČLOA. Ve svém okolí byl však znám ochotou pomáhat

druhým. V roce 1962 zemřel při autonehodě. I přes svůj krátký život se z něj stal vzor čestného a skromného vojáka. Díky jeho dochovaným deníkům se stal nástrojem ministerstva propagandy (Lei Feng... 2011). V čele kampaně „Učme se od Lei Fenga“ stál Lin Biao, který dohlížel i na vydání zmiňované Maovy rudé knížky.

Na plakátu vydaném v neznámém roce se Lei Feng nachází v popředí a v ruce drží Mao Zedongovu knihu *Citáty předsedy Maa*. V pozadí stojí s dalším vojákem a tuto knihu společně studují. Plakát je doplněn o citát: 《学习雷锋好榜样-努力学习马列主义毛泽东思想》, čili „Učme se od Lei Fengova vzorného příkladu: usilovně studujme marxismus-leninismus a Mao Zedongovy myšlenky“.

Obrázek 38 《学习雷锋好榜样-努力学习马列主义毛泽东思想》

XU, Fugen. Chinese posters [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://chinese posters . net/posters/e13-3.php>

Také prezident Xi Jinping použil Lei Fengův odkaz ve své kampani. V roce 2013 vyšel plakát 《学习雷锋， 奉献他人， 提升自己， 做志愿者， 积德行善》, což by se do češtiny dalo přeložit jako: „Učme se od Lei Fenga, zasvěťme se druhým, pozvedněme se a pomáhejme těm, kteří pomáhají nám“.

Obrázek 39 《学习雷锋，奉献他人，提升自己，做志愿者，积德行善》2013

CHENGDU WENMING BAN. wenming [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z:
http://www.wenming.cn/jwmsxf_294/yjsbdjwmsxfgyggzpb/gygg/xf/201303/t20130320_1127862.shtml

V roce 2017 se rovněž v ulicích Šanghaje objevil Xi Jinping vedle Lei Fenga, podobně jak to bylo možné vidět u Mao Zedonga, viz obrázek 6. Zde se portrét Lei Fenga nachází vlevo a vedle něj je napsán jemu přisuzovaný výrok: 《人的生命是有限的，可是为人民服务是无限的。我要把有限的生命，投入到无限的为人民服务之中去。》. Přestože není plakát vidět celý, dal by se tento citát odvodit ze známých Lei Fengových výroků. „*Lidský život je krátký, avšak služba lidu je nekonečná. Proto já zasvětim svůj krátký život nekonečné službě lidu.*“

Vpravo od Lei Fenga se pak nachází portrét Xi Jinpinga se svým citátem, který je stejný jako v prvním případě portrétu vedle Mao Zedonga, tedy: 《做雷锋精神的“种子”，使雷锋精神在祖国大地上得到广泛转播》, volně přeloženo jako „*Staň se semínkem Lei Fengova ducha a roznes jej po celé rodné zemi*“.

QILAI. gettyimages [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://www.gettyimages.com/detail/news-photo/woman-looks-towards-posters-featuring-portraits-of-xi-news-photo/861110648#woman-looks-towards-posters-featuring-portraits-of-xi-jinping-chinas-picture-id861110648>

18 Obraz na zahraničních poštovních známkách

Portréty zmiňovaných čínských vůdců se v médiích nevyskytují jen na domácí půdě, ale i v zahraničí. Kromě článků v novinách či časopisech můžeme nalézt jejich podobizny například na poštovních známkách. Tyto známky bývají vydávány při příležitosti nejrůznějších výročí.

Například africký stát Libérie vydal v roce 2014 poštovní známky na počest šestatřicetiletého přátelství Libérie a Číny. Na čtyřech známkách můžeme najít jak Mao Zedonga, tak Xi Jinpinga. Pojetí těchto známek však může působit poněkud zvláštním dojmem.

Na první známce se nachází liberijská prezidentka Ellen Johnson Sirleaf, Xi Jinping, který je na známce označen jako premiér a americký prezident Barack Obama. V té době byl však Xi Jinping již prezidentem Číny. Na druhé známce se nachází Mao Zedong a Hu Jintao – tedy předchůdce Xi Jinpinga, oba jsou označeni jako bývalí prezidenti.

Na třetí známce se nachází Mao Zedong s Josephem J. Robertsem – prvním liberijským prezidentem, který však žil mezi lety 1809-1876 (Joseph Jenkins Roberts 2018) a tedy zemřel ještě před narozením Mao Zedonga. Paralelou mezi těmito muži je fakt, že byli oba prvními prezidenty a stáli u zrodu své země. Na čtvrté známce se pak nachází Xi Jinping vedle již zmiňované prezidentky Ellen Johnson Sirleaf. Na této známce je Xi Jinping opět uveden jako premiér. Tím je však možné naznačit, že již v té

době byl v Libérii považován za rovnocennou osobnost k liberijské prezidentce – navíc první ženou v čele afrického státu vůbec (Ellen Johnson Sirleaf 2018).

Obrázek 41 Liberijské poštovní známky *World Leaders* 2014

AUTOR NEUVEDEN. Ebay [online]. [cit. 14.5.2018]. Dostupný z: <https://i.ebayimg.com/images/g/k6sAAOSw321Ywbhu/s-11600.jpg>

Dalšími státy, na jejichž poštovních známkách bychom mohli tyto dva prezidenty najít, jsou například Guinea-Bissau¹⁶ nebo Togo¹⁷. Důvodem, že se čínští prezidenti těší takové přízni v afrických zemích, může být fakt, že Čína byla jedním z největších podporovatelů nezávislosti afrických států po konci 2. světové války a v 60. letech jim (zejména pak v Guinea-Bissau) poskytovala vojenskou podporu (Guinea-Bissau - China Relations 2017).

Oproti tomu nelze srovnávat poštovní známky vydané v ČLR, neboť se na těchto známkách zatím objevuje pouze Mao Zedong, jako tomu bylo naposled v roce 2013, kdy si Čína připomínala 120 let od jeho narození¹⁹. Současného prezidenta Xi Jinpinga bychom však na čínských známkách hledali marně. Dosavadním výsledkem jeho

¹⁶ <http://guinea-bissau.post-stamps.com/wp-content/uploads/2014/09/gb12207a-4237-4241-5816-58201.jpg>

¹⁷ <https://previews.123rf.com/images/rook76/rook761111/rook76111100338/11082807-togo-circa-1980-stamp-printed-by-togo-shows-mao-zedong-circa-1980-.jpg>

¹⁸ <https://i.ebayimg.com/images/g/xCIAAOSwhzRaWtNg/s-11600.jpg>

¹⁹ <http://www.chinapost.com.cn/res/ChinaPostZH/stamp/140811764.jpg>

kampaně bylo vydání poštovních známek v roce 2015 týkajících se Čínského snu²⁰. Nově nyní také vyšla poštovní známka týkající se 13. Všečínského shromáždění lidových zástupců²¹, které probíhalo v březnu 2018 a na němž došlo, jak již bylo zmíněno, k zrušení dosavadního omezení počtu dvou funkčních období prezidenta, takže by Xi Jinping mohl teoreticky zůstat u moci do konce života. Na jeho podobiznu na čínských poštovních známkách si však budeme muset ještě počkat.

²⁰ <http://www.chinapost.com.cn/res/ChinaPostZH/stamp/150760491.jpg>

²¹ <http://www.chinapost.com.cn/res/ChinaPostZH/stamp/180360732.jpg>

Závěr

Kult osobnosti zajistil Mao Zedongovi moc na více než dvě dekády. Pro obyvatele ČLR představoval Mao Zedong symbol samotného vzniku republiky, u jejíhož zrodu stál. Jeho kult byl živen propagací plakátů, kde figuroval jako postava zajišťující spokojený život svých obyvatel a rozvoj země. Na plakátech ve většině případů působil velmi přátelsky, často se stylizoval do slunce, neboť z něj vycházely sluneční paprsky, což mělo být jen dalším důkazem Maovy moci a síly, protože slunce dává lidem život.

Prezidentu Xi Jinpingovi se podařilo během svého předsednictví získat rovněž značnou popularitu. Jak tato práce ukázala, s Maovou propagandou sdílí mnoho společných prvků. Podobné rysy můžeme najít již v základním bodě propagandy – portrétu. Prezident Xi se na malbě své podobizny stylizoval do Mao Zedonga, jako již jiní před ním. Na rozdíl od svých předchůdců však zašel ještě dál. Od začátku svého druhého volebního období se zejména v novinách prezentuje jako hlavní vůdčí osobnost Číny. Důkazem tomu jsou přední strany deníku 人民日报, kde roku 2017 po dlouhé době čínský prezident dominoval mezi ostatními politiky.

Mao Zedongovu tvář bychom však v dnešní Číně našli přece jen častěji. Kromě zmiňovaných domácích poštovních známek, na které se Xi Jinping zatím nedostal, je Mao přítomen na mnohem (pro život) cennějších papírech – a sice bankovkách. Jeho podobizna se nachází na přední straně každé papírové bankovky od nominální hodnoty 1 yuan až do bankovky s hodnotou 100 yuanů. Mao Zedong se na bankovkách však objevil až dlouho po své smrti – poprvé na sto yuánové bankovce z 80. let společně s dalšími důležitými osobami, které stály u založení ČLR (Zhongguo renmin yinhang gonggao... 2018). Od roku 1999 se však na čínské měně nachází zcela sám jako jediná osoba (Chiu 2017). Z tohoto hlediska lze tedy usuzovat, že se Xi Jinping své bankovky v budoucnu možná teprve dočká.

Podobnost lze najít i v čínských domácnostech, kde si Číňané za doby Maa dávali svého vůdce zarámovat na zeď. Nyní se na nich objevuje Xi Jinping. V roce 2017 se navíc na internetu objevila kontroverzní zpráva o tom, že měli úředníci obyvatele přesvědčovat, aby doma sundali náboženské ikony a nahradili je právě podobiznou prezidenta.

Xi Jinping v poslední době zašel v souvislosti s otázkou náboženství v Číně ještě dále. Vlivem vládních nařízení regulujících náboženství jako Křesťanství a Islám

a snahou o větší kontrolu těchto náboženství zakázala dokonce vláda online prodej Bible (Johnson 2018). Tato nařízení byla vydána jako reakce na Xi Jinpingův krok k posílení kontroly nad společností a k boji se snahami zahraničí infiltrovat Čínu prostřednictvím náboženství (Johnson 2016).

Kromě podobné koncepce prezidentského portrétu se Xi Jinping u Maovy propagandy inspiroval také slogany. Plakáty týkající se boje s korupcí mluví jasně. Užití podobných slov, cíleně mířená propaganda proti vysoce postaveným zkorumpovaným členům. Na rozdíl od Maa se Xi však výrazněji pustil i do boje s nižšími úředníky, ve kterých vidí rovněž problém.

Velkou část své propagandy postavili Mao i Xi na armádě ČLR. Důležitým bodem v této části byl důraz kladený na vztah vojáků a obyčejných lidí, kterým má vojsko pomáhat. Zároveň pro ně mají být vojáci dobrým příkladem – jak v morálce, tak v naslouchání vedení strany. Jedním z takovýchto příkladných vojáků byl i Lei Feng, na jehož postavě se za Mao Zedonga postavila celá kampaň 学习雷锋 – tedy „*Učme se od Lei Fenga*“, na kterou v současnosti ve své kampani odkazuje i prezident Xi Jinping.

Stejně jako lidé mají naslouchat straně, tak i prezident by měl naslouchat svým lidem. Mao na svých propagandistických plakátech cílil na obyvatelstvo ve snaze přesvědčit je, že jeho velkým zájmem je naslouchat jejich problémům, stížnostem i přáním, které pak přijme za své. Podobně se prezentuje i současný prezident Xi Jinping. Ve své propagandě klade důraz na svůj obraz přátelského a vlídného prezidenta snažícího se odlišit od svých nečinných předchůdců. Je tedy logické, že se ve svých kampaních rovněž snažili zlepšit zdravotní podmínky svého lidu. Oba zmiňovaní lídři také část své propagandy věnovali utužování dobrých vztahů s národnostními menšinami.

Pokud pomineme slogany jako takové, musíme se rovněž zaměřit i na srovnání vydaných děl týkajících se Mao Zedonga a Xi Jinpinga. *Citáty předsedy Maa* byly ve své době čínskou komunistickou biblí. Rudá knížka figurovala na velkém množství plakátů z období Kulturní revoluce, kde snad skoro každá zobrazená postava – ať už s úsměvem na rtech nebo odhodlaným výrazem v očích – musela držet jeden výtisk v ruce. Ve svém zlatém věku tak byla rudá knížka snad viditelnější než samotný předseda. V současnosti se však na *Citáty předsedy Maa* vzpomíná spíše nostalgicky. Za to se do centra pozornosti dostala kniha napsaná prezidentem Xi Jinpingem. Koncept

knihy se opět podobá dílu věnovanému Maovi. V *Governance of China* lze najít Xi Jinpingovy projevy, konverzace, instrukce, dopisy a nově také dobové fotografie – ty později posloužily k tvorbě dalších propagandistických plakátů a maleb.

Technologie od dob Maa nesmírně pokročily. Proto by se dalo říci, že je v tomto směru Xi Jinping oproti Maovi ve výhodě. Internet v Číně využívá více než polovina obyvatel (53,2 % v roce 2016) a předplacený mobilní telefon má v Číně 99 lidí ze 100 (The World Factbook: China 2018). Je tedy logické, že internet v dnešní době slouží jako prostředek k šíření Xi Jinpingovy propagandy. Příkladem může být zmiňovaná aplikace 学习中国, kde mají uživatelé možnost dozvědět se o svém prezidentovi další informace z jeho života, jeho důležité projevy i trasy diplomatických cest po Číně.

Po boku těchto vlivných mužů vždy stála a stojí oddaná žena. Jiang Qing měla na propagandu Maa v době Kulturní revoluce veliký vliv. Sama byla umělkyně a zapálená členka strany. I ona se tak stala součástí propagandy kultu svého muže, když se plakáty, na kterých se objevila, začaly šířit. Na nich je vnímána jako příkladný následovník Velkého kormidelníka, ke kterému vzhlíží. Také manželka Xi Jinpinga – Peng Liyuan – pomáhá – ač ne tak výrazně – utvářet prezidentův mediální obraz. Je vykreslována jako opora vždy stojící po manželově boku. I zde se shodou okolností dá nalézt spojitost mezi Maem a Xi Jinpingem, a sice umělecká minulost jejich partnerek.

Přestože vliv kultu Mao Zedonga byl největší za dob Maova života, je možné jeho stopy sledovat i v současné čínské společnosti a zůstává tak i nadále živým. Naproti tomu kult Xi Jinpinga svého vrcholu zatím nedosáhl. Víra, že je Xi Jinping schopen posunout čínský národ zase o kus dál, mu však dala možnost být doživotně u moci a dále ji prohlubovat. Proto by bylo nasnadě přijít v budoucnosti s podrobnějším výzkumem, který by popsal další vývoj Xi Jinpingova kultu nebo naopak jeho ústup zapříčiněný zásahem strany, která by se z obavy dalšího Maa mohla snažit tento kult osobnosti potlačit.

Resumé v anglickém jazyce

The main object of this bachelor's thesis is to compare the personality cult of Mao Zedong with the personality cult of the current leader of China – president Xi Jinping. For the comparison I used chosen propaganda posters and pictures published in Chinese newspapers. The thesis is divided into individual parts according to the topic of each poster.

This thesis shows that the two personality cults are similar in some aspects (as we can see in parts focused on e.g. bureaucracy policy, children or minorities) but in other aspects president Xi Jinping went his own way (e.g. coming up with the idea of Chinese dream).

With internet being part of most of the Chinese households, the carefully created image of Xi Jinping is easier to spread than it was during the era of Chairman Mao. Yet the cult of Mao Zedong is still deeply rooted in Chinese society until this very day. It would certainly be interesting to further observe the future rising up of Xi Jinping's cult since his governance of China is likely going to last for a long time.

Prameny

LANDSBERGER, Stefan R., ed. Chinese posters.net [online]. Netherlands: International Institute of Social History, 2007 [cit. 2018-03-08]. Dostupné z: <https://chinese posters.net/>

Seznam literatury

1. ADAMS, James Truslow. *The epic of America*. Boston: Little, Brown, and Company, 1931, s. 404. ISBN 1931541337.
2. AMIES, Alex. *Decorative Designs in Chinese Art: Understand Chinese Culture Through Art*. Australia: chinesenotes, 2011. ISBN 0-9833348-0-3.
3. BRADY, Anne-Marie. *Marketing Dictatorship: Propaganda and Thought Work in Contemporary China*. Lanham: Rowman & Littlefield Publishers, 2008. ISBN 9780742540576.
4. GERTH, H.H. a C. Wright GERTH, ed. *From Max Weber: essays in sociology*. New York: Oxford University Press, 1946, 490 s.
5. GAO, James Zheng. *Historical Dictionary of Modern China (1800–1949)*. Lanham, USA: Scarecrow Press, 2009. ISBN 978-0-8108-4930-3.
6. GUO, Jian, Yongyi SONG a Yuan ZHOU. *Historical dictionary of the Chinese Cultural Revolution*. Lanham, Maryland: The Scarecrow Press, 2006. ISBN 08-108-5461-9.
7. FAIRBANK, John King. *Dějiny Číny*. Praha: Lidové noviny, 1998. Dějiny států. ISBN 8071062499.
8. FTOREK, Jozef B. *Public relations a politika: kdo a jak řídí naše osudy s naším souhlasem*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3376-0.
9. HEBERER, Thomas. *Revival: China and Its National Minorities: Autonomy or Assimilation*. Great Britain: Routledge, 2017. ISBN 9781351696173.
10. KARL, Rebecca E. *Mao Zedong and China in the twentieth-century world: a concise history*. Durham [NC]: Duke University Press, 2010. Asia-Pacific. ISBN 978-0-8223-4795-8.
11. KRAUS, Jiří, Věra PETRÁČKOVÁ a kol. *Akademický slovník cizích slov*. Praha: Academia, 1995. ISBN 80-200-0607-9.
12. LARY, Diana. *China's Civil War: A Social History, 1945-1949*. Cambridge, UK: Cambridge University Press, 2015. ISBN 9781107054677.

13. LAVIČKA, Martin. Průvod šašků. *Nový Orient*. Praha: Orientální ústav Akademie věd České republiky, 2018, **72/2017**(4), 13-22. ISSN 0029-5302.
14. LAWRENCE, Alan. *China since 1919 - revolution and reform: a sourcebook*. London: Routledge, 2004. ISBN 0-415-25141-9.
15. MAO, Zedong. *Quotations from Chairman Mao Tse-tung*. Peking: Foreign Language Press, 1966.
16. MEISNER, Maurice. *Mao Zedong: a political and intellectual portrait*. First published. Cambridge; Malden, MA: Polity Press, 2007. ISBN 978-0-7456-3107-3.
17. OLSON, James Stuart. *An ethnohistorical dictionary of China*. Westport, Conn.: Greenwood Press, 1998. ISBN 03-132-8853-4.
18. SCHRAM, Stuart. *Mao Tse-tung: Political Leaders of the Twentieth Century*. Great Britain: Pelican Book, 1966.
19. ZANG, Xiaowei. *Handbook on ethnic minorities in China*. Northampton, MA: Edward Elgar Publishing, 2016. ISBN 978-178-4717-353.

Internetové zdroje

Evropa a USA

1. ALBERT, Melissa. Xi Jinping: President of China. *Encyclopædia Britannica* [online]. UK: Encyclopædia Britannica, 2018 [cit. 2018-05-09]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Xi-Jinping>
2. ANDREWS, Julia F. *Painters and Politics in the People's Republic of China, 1949-1979* [online]. Berkeley: University of California Press, 1994, 568 s. [cit. 2018 03 08]. Dostupné z: <https://publishing.cdlib.org/ucpressebooks/view?docId=ft6w1007nt;brand=ucpress>
3. Barefoot doctors. *Chineseposters* [online]. Netherlands: International Institute of Social History, 2018 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: <https://chineseposters.net/themes/barefoot-doctors.php>
4. BUCKLEY, Chris a Steven Lee MYERS. Xi Jinping Presses Military Overhaul, and Two Generals Disappear. *New York Times*. New York, 2017. Dostupné také z: <https://www.nytimes.com/2017/10/11/world/asia/xi-jinping-military-china-purge.html>

5. CALLAHAN, William A. Who is Xi Jinping, and where will he lead China?. *VLAAMS MARXISTISCH TIJDSCHRIFT* [online]. 2013, **47**(2), 67-70 [cit. 2018-03-02]. ISSN 2032-5363. Dostupné z: <http://www.imavo.be/vmt/1326-Callahan.pdf>
6. Chairman Mao goes to Anyuan. *Chinese posters* [online]. Netherlands: International Institute of Social History, 2016 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <https://chinese posters.net/themes/mao-anyuan.php>
7. China officials replace in-home pictures of Jesus with Xi Jinping. *UCAnews* [online]. Hong Kong, 2017 [cit. 2018-05-09]. Dostupné z: <https://www.ucanews.com/news/china-officials-replace-in-home-pictures-of-jesus-with-xi-jinping/80810>
8. CHIU, Lisa. A Brief History of the Renminbi (Chinese Yuan). *ThoughtCo.* [online]. New York, 2017 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: <https://www.thoughtco.com/brief-history-of-the-renminbi-chinese-yuan-688175>
9. EBREY, Patricia B. Leaders and Role Models. *A Visual Sourcebook of Chinese Civilization* [online]. Washington: University of Washington, 2018 [cit. 2018-05-09]. Dostupné z: <https://depts.washington.edu/chinaciv/graph/9prclead.htm>
10. Ellen Johnson Sirleaf. *Encyclopædia Britannica* [online]. UK: Encyclopædia Britannica, 2018 [cit. 2018-05-09]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Ellen-Johnson-Sirleaf>
11. Guinea-Bissau - China Relations. *Global Security* [online]. Alexandria, Va, 2017 [cit. 2018-05-09]. Dostupné z: <https://www.globalsecurity.org/military/world/africa/gnb-forrel-prc.htm>
12. HAYS, Jeffrey. Barefoot Doctors and Health Care in the Mao Era. *Facts and Details* [online]. USA, 2012 [cit. 2018-05-09]. Dostupné z: <http://factsanddetails.com/china/cat13/sub83/item1652.html>
13. HERNÁNDEZ, Javier C. a Audrey CARLSEN. Why Xi Jinping's (Airbrushed) Face Is Plastered All Over China. *New York Times*. New York, 2017. Dostupné také z: <https://www.nytimes.com/interactive/2017/11/09/world/asia/xi-propaganda.html>
14. HOLMES, Ros. Xi's 'Little Red App' and the face of contemporary propaganda. *The Mediated Image* [online]. UK: Creative Commons, 2015 [cit.

- 2018-04-04]. Dostupné z: <https://themediatedimage.com/2015/05/10/xis-little-red-app-and-the-face-of-contemporary-propaganda/>
15. JOHNSON, Ian. China Bans Online Bible Sales as It Tightens Religious Controls. *The New York Times* [online]. New York, 2018 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2018/04/05/world/asia/china-bans-bible-sales.html>
 16. JOHNSON, Ian. China Seeks Tighter Grip in Wake of a Religious Revival. *The New York Times* [online]. New York, 2016 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2016/10/08/world/asia/china-religion-regulations.html>
 17. Joseph Jenkins Roberts. *Encyclopædia Britannica* [online]. UK: Encyclopædia Britannica, 2018 [cit. 2018-05-09]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Joseph-Jenkins-Roberts>
 18. KHRUSHCHEV, Nikita. *Speech to 20th Congress of the C.P.S.U.: Sub Archive of Soviet Government Documents* [online]. 1956 [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <https://www.marxists.org/archive/khrushchev/1956/02/24.htm>
 19. KUHN, Robert Lawrence. Xi Jinping's Chinese Dream. *The New York Times* [online]. New York, 2013 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2013/06/05/opinion/global/xi-jinpings-chinese-dream.html?>
 20. Lei Feng – reklamní trik komunisty Mao Ce-tunga. *EpochTimes* [online]. Bratislava, 2011 [cit. 2018-05-10]. ISSN 1336-8923. Dostupné z: <http://www.epochtimes.cz/2011091217913/Lei-Feng-reklamni-trik-komunisty-Mao-Ce-tunga.html>
 21. LU, Xin a Elena SOBOLEVA. Personality Cults in Modern Politics: Cases from Russia and China. *CGP Working Paper Series* [online]. Freie Universität Berlin, 2014, (01), 1-28 [cit. 2018-03-17]. ISSN 1869-9243. Dostupné z: <http://www.global-politics.org/working-papers/cgp-working-paper-01-2014/cgp-working-paper-012014.pdf>
 22. National Minorities. *Marxists Internet Archive* [online]. California, 2004 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: https://www.marxists.org/reference/archive/mao/selected-works/volume-8/mswv8_07.htm

23. NI, Ching-Ching. Mao Is Their Canvas. *Los Angeles Times*. 2006. Dostupné také z: <http://articles.latimes.com/2006/sep/14/world/fg-mao14/2>
24. Peng Liyuan. *Chinese posters* [online]. Netherlands: International Institute of Social History, 2016 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: <https://chinese posters.net/themes/pengliyuan.php>
25. People's Liberation Army. *Chinese posters* [online]. Netherlands: International Institute of Social History, 2016 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: <https://chinese posters.net/themes/pla.php>
26. PETERS, Michael A. The Chinese Dream: Xi Jinping thought on Socialism with Chinese characteristics for a new era. *Educational Philosophy and Theory* [online]. 2017, **49**(14), 1299-1304 [cit. 2018-04-20]. ISSN 1469-5812. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/00131857.2017.1407578>
27. Profile: China's President Xi Jinping. *BBC* [online]. UK, 2018 [cit. 2018-05-09]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-asia-pacific-11551399>
28. RAHN, Wesley. China's corruption 'tiger hunt' - A political weapon for Xi Jinping?. *DW News* [online]. Deutsche Welle, 2017 [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: <http://www.dw.com/en/chinas-corruption-tiger-hunt-a-political-weapon-for-xi-jinping/a-40939473>
29. Quotations from Chairman Mao. *Chinese posters* [online]. Netherlands: International Institute of Social History, 2016 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: <https://chinese posters.net/themes/mao-quotations.php>
30. SHAMBAUGH, David. CHINA'S PROPAGANDA SYSTEM: INSTITUTIONS, PROCESSES AND EFFICACY. *The China Journal*. The Australian National University College of Asia and the Pacific, 2007, **January 2007**(57), 25-58.
31. The World Factbook: China. *The World Factbook* [online]. DC: Central Intelligence Agency, 2018 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ch.html>
32. Xi Jinping Biography. *The Biography.com* [online]. New York: A&E Television Networks, 2018 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: <https://www.biography.com/people/xi-jinping-031016>
33. ZHANG, Faye Yan. Portraits of Mao. *The Harvard Advocate*. 2017, **fall 2017**. Dostupné také z: <http://theharvardadvocate.com/article/434/portraits-of-mao/>

Čína

1. The Huabiao. *Beijing Official Website International* [online]. Beijing: BJFAO & BMOI, 2018 [cit. 2018-05-11]. Dostupné z: <http://www.ebeijing.gov.cn/BeijingInfo/BJInfoTips/BeijingHistory/t951211.htm>
2. LIANGYU, ed. Xi stresses real combat training. *Xinhuanet* [online]. Xinhuaawang gufen youxian gongsi, 2018 [cit. 2018-04-07]. Dostupné z: http://www.xinhuanet.com/english/2018-01/03/c_136870001_2.htm
3. LIU, ed. Infographic: Highlights of Xi's report to 19th CPC National Congress. *Xinhuanet* [online]. Xinhuaawang gufen youxian gongsi, 2017 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://www.xinhuanet.com/english/2017-10/18/c_136689568.htm
4. MENGJIE, ed. Zhou Yongkang sentenced to life in prison, no limits for anti-corruption. *Xinhuanet* [online]. Xinhuaawang gufen youxian gongsi, 2015 [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: http://www.xinhuanet.com/english/china/2015-06/11/c_134318642.htm
5. President Xi calls for full protection of people's health. *ChinaDaily* [online]. 2016 [cit. 2018-05-09]. Dostupné z: http://www.chinadaily.com.cn/china/2016-08/20/content_26544786.htm
6. SONG, Yongyi. Dianping: Mao Zedong de "sanfan" he xijiping de "fanfu". *BBC.com* [online]. 2014 [cit. 2018-04-13]. Dostupné z: http://www.bbc.com/zhongwen/trad/focus_on_china/2014/09/140908_cr_mao_xi_anticorruption
7. Xi Jinping: Malie zhuyi Mao Zedong sixiang buneng diu. *CNTV* [online]. Zhongguo zhongyang dianshitai, 2012 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <http://news.cntv.cn/18da/20121119/100694.shtml>
8. Xi Jinping yaoqiu fanfu "laohu cangying jianda". *BBC.com* [online]. 2013 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: http://www.bbc.com/zhongwen/simp/chinese_news/2013/01/130122_china_xi_anti_corruption.shtml
9. Xi promises better life for all minorities. *ChinaDaily* [online]. 2016 [cit. 2018-04-04]. Dostupné z: http://www.chinadaily.com.cn/china/2016-05/26/content_25468729.htm

10. "Xuexi Zhongguo" APP muhou tuandui: zuo youqu, youliao, youyong de wangmin zhiyou. *Xinhuanet*[online]. Xinhuaawang gufen youxian gongsi, 2015 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: http://www.xinhuanet.com/politics/2015-04/03/c_127654986.htm
11. YING, ed. Backgrounder: Major previous revisions to CPC Constitution. *Xinhuanet* [online]. Xinhuaawang gufen youxian gongsi, 2017 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://www.xinhuanet.com/english/2017-10/24/c_136702366.htm
12. ZHANG, Yan. Xi Jinping qinzi xiachejian kaocha yige 8 wan yi shichang jueqi. *Qingdao News* [online]. Qingdao, 2018, 2017 [cit. 2018-04-13]. Dostupné z: http://news.qingdaonews.com/qingdao/2017-10/12/content_20029283.htm
13. Zhongguo renmin yinhang gonggao (2018) di 6 hao. *Zhongguo renmin yinhang: The People's Bank of China* [online]. Beijing, 2018 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: <http://www.pbc.gov.cn/goutongjiaoliu/113456/113469/3503827/index.html>